

Pasaulio Įvykių Savaitinė Apžvalga

ESTIJOS NEPRIKLAUSOMYBĖ
SUMINDŽIOTAKomunistų ir
nacių meilė

Sovietų Rusijoje ačiu Hitleriui umai atgijo senovės carų imperializmo politika visose jos srityse. Stalinas pasijuto esąs labai svarbus žmogus Europoje. Sudrąskęs su Hitleriu Lenkiją, jis pratiesė rankas ir į Baltijos valstybes. Kada jo draugas Hitleris turėjo neramiai šokinėti, nes jį žiūrėjo atstytos ir jį Francijos armatos, Stalinas Kremliuje sėdėjo ramus ir jautėsi baisiai galingas. Pereitą savaitę pas jį išsigandęs du sykiu skrido Estijos užsienio ministeris, pas jį atvyko Turkijos ministeris, prašėsi jo audiencijos taipgi Rumanijos, Bulgarijos ir Jugoslavijos ministrai. Pas jį antru sykiu atskrido iš Berlio ir Vokietijos užsienio ministeris Joachimas von Ribbentropas, rusų ir vokiečių draugingumo sutarties autorius.

Kada Ribbentropas atskrido Maskvon, Turkijos ministeris buvo be ceremonijų pastumtas į šalį. Maskvos komunistai su didžiausia pagarba pasitiko savo draugą Ribbentropą. Grojo muzika. Plevėsavo vėlavos su svastikomis — griečia vėliavų su pjautuvais ir kulkais. Aplink Ribbentropą spietėsi visa komunistų diduomenė. Nesimatė tik draugo Koganovičiaus, kurs po Stalino yra galingiausias žmogus Sovietų Rusijoje. Komunistai jį slėpė todėl, kad jis yra žydas, ir jie žino, kad žydai Ribbentropui nepatinka. Komunistai iškėlė Ribbentropui karališką bankietą, kuriame dalyvavo ir pats Stalinas, dar tik nesenai buvęs didžiausiu Hitlerio priešu. Nusivedę Maskvos operon, komunistai pasodino Ribbentropą karališkojo ložo, kurioj kitą syk sėdėdavo caras Nikolajus II.

Užsidarę Kremliuje, Ribbentropas su Stalinu, Molotovu ir keliais kitais bolševikų didžiūnais tarėsi visą naktį. Jie daug ką turėjo aptarti ir nutarti — apie Lenkijos likimą, apie likimą kitų mažų valstybių, apie karą ar taiką su Anglija ir Francija, bet ką jie nutarė viskas pasiliko slaptybės. Kremlius yra senovės Rusijos carų tvirtovė su devyniolika bokštų. Jo pilki murai iki šiol slėpia daug cariškių klaidų. Jo pilki murai paslėps ir Stalino klaidas.

Maskvos radio stotis penktadienį rugsėjo 29 dieną anksti ryto trumpai paskelbė Kremliaus diplomatinį pasikalbėjimų pasekmes, iš kurių apie tikras slaptas sutartis galima tik spėti. Nutarta buvę kaip galutinai pasidalinti Lenkiją. Siena tarp Rusijos ir Vokietijos nustatyta pagal upių Pissos, Bugo ir Sano. Vokietija tokiu būdu gavo didesnę ir turtingesnę Lenkijos dalį, bet su didžiama lenkų gyventojų, kuriems vokiečiai kada nors bus priversti duoti atskiros valstybės teises. Rusija gavo Lenkijos dalį, kur didžiama gyventojų yra lenkai, bet kitos tautos: ukrainiečiai, baltgudžiai ir lietuviai. Pasikalbėjimuose taipgi nutarta buvę sutvirtinti prekybą tarp Rusijos ir Vokietijos ir sudaryti "ekonominę

programą" kaip ir kuo mainytis. Pagalios duotas bendras Rusijos ir Vokietijos pareiškimas, kad panaikinimas Lenkijos panaikina karo priežastį, ir kad Rusija su Vokietija darbuosis išvieno už taiką ir įveikimo taikos nebutų, tai kaltins už tai Angliją ir Franciją. "Jeigu karas tęstųsi, tai Vokietijos ir Sovietų Rusijos valdžios pasitars viena su kita kas ir kaip reiks daryti".

Iš šio pareiškimo buvo suprasta, kad naciai su komunistais gaudina Angliją ir Franciją karu ir duoda pasargą, kad ir Rusija kariaus prieš Angliją ir Franciją išvieno su vokiečiais, jeigu Anglija ir Francija nepripažins Lenkijos padalinimo. Paslaptam dar liko ar Kremliuje padaryta buvo kokiška sutartis tarp rusų ir vokiečių.

Po nacių ir komunistų gaudinčio pareiškimo Anglija ir Francija pasakė, kad jos jų nebijo, ir karą ves toliaus. Chamberlainas dar sykį pasakė, kad šio karo tikslas yra paliuosuoti Europą nuo Hitlerio agresijos pavojaus.

Hitleris tuo tarpu pradėjo "taikos ofensivą", nes matyt taip buvo nutarta Maskvoj. Tame dalyke jis vėl kreipėsi pas savo kitą draugą Mussolini. Italijos užsienio ministeris grafas Ciano buvo pakviestas atvykti Berliną spalio 1 dieną. Buvo taipgi paskelbta, kad greit bus suauktas Reichstogas, kuriame Hitleris ketino paskelbti savo taikos pasiūlymą ir gal bendras taikos sąlygas. Hitleris tikisi, kad Mussoliniui pasiseks dabar padaryti taiką, kaip jam pasisekė perėjais metais Münchenėje. Mussolini, pasilikdamas neutraliu, visą laiką tik ir kalbėjo už taiką ir jo kalbėsi jį rėmė popiežius. Mussolini kartu su popiežium labai yra susirupinę tuo, kad Hitleris davė bolševikams tiek daug lenkų žemės užimti ir priartinti komunizmo pavojų Vokietijai ir Europai. Japonai irgi išreiškė nusistebėjimą, kad Hitleris davė tokią didelę progą komunizmui sutvirtinti ir atidavė komunistams penkiolika milijonų žmonių. Ne gana to, Rusijai dar yra duota proga pasivergti Estijai, Latvijai ir gal kitas Pabaltijo valstybes. Mussolini daugiausia bijo bolševizmo įsigalėjimo. Prašydamas Anglijos ir Francijos, kad taikytųsi, jis bolševizmo įsigalėjimo, kaip jo bijo Mussolini. Anglijoj dar tvirta yra nuomonė, kad jeigu karas eis "iki galui", tai po karo nebėlis hitlerizmo ir nebėlis bolševizmo. Bet po tokio "galo" gali ir nieko ne likti. Tuo irgi neperdaug nusistebi anglai. Sako, kad Europa matyt yra pražuvimui skirtas kontinentas.

Sovietų Rusija
pavergė Estiją

Kaip tik Ribbentropas aplėdo Maskvą, tą pačią dieną antru syk atskrido Maskvon. Karlas Selteris. Jam bolševikai nesuteikė nei pagarbos nei muzikos. Jis atvežė Estijos

atsakymą į bolševikų ultimatumą. Jo šalis mažutė respublika Estija kapituliavo — pasidavė bolševikams. Atsitiko tas, ko Pabaltijo valstybės labiausia bijojo. Išpildydama bolševikų reikalavimus, Estija atidavė Sovietų Rusijai salas Oesel ir Dagoe Baltijos juroje, o Tallino žieminį portą Baltiškai pavedė bolševikams vartoti kaip karo laivyno bazę. Estijos prezidentas Konstantinas pats pasakė savo žmonėms, kad Estija išvengė "bevilties kovos", bet pasiliko "politiškai nepriklausoma" tik formaliai, tik iš vardo. Ištikrinę jį išsižadėjo savo neutraliteto, išsižadėjo teisės spręsti savo likimą tarptautiniuose santykiuose, ir tapo Rusijos vasalu. Kaip ir Suomija, Estija turėjo pilnai demokratinę santvarką.

Latvijos eilė

Kada taip atsitiko su Estija, dabar iš eilės laukiama, kad tas pats atsitiks su Latvija. Iš Latvijos bolševikai norės Rygos ir Liepojos. Sovietų Rusijai reikia žieminių portų, kurie neužšalą žiemos laikų, tų pačių portų, kuriuos kitą syk turėjo cariškoji Rusija. Bolševikai dabar tuos portus ir atsiima, paniekindami mažųjų valstybių nepriklausomybę ir įsteigdami jų žemėje savo kariuomenę. Tokio pat likimo dar nesusilaikė Lietuva tik todėl, kad Lietuva neturi porto.

Varšava pasidavė
po baisios kovos

Pereitą trečiądienį rugsėjo 27 dieną iš degančios Varšavos pakraščio išėjo karininkas su balta vėliava. Per griuvėsius, duobes ir lavonus jis nužingsniavo prie vokiečių linijos. Jis inteiškė vokiečiams besąlygią pasidavimo raštą. Taip pasibaigė trijų savaitių Varšavos apgulimas — baisesnį koki Varšava kada nors istorijoje buvo patyrusi.

Daug sykių praeity Varšava buvo svetimųjų armijų palimta. Ją ėmė švedai, ją ėmė rusai, prusai, francuzai po Napoleonui, austrai, vokiečiai 1915 metais, bet niekad taip baisiai ji nebuvo išnaikinta ir niekad taip greit nebuvo palimta kaip dabar.

Nuo pat rugsėjo 1 dienos vokiečiai pradėjo metyti bombas į Varšavą. Už savaitės laiką greitosis mechanizuotos vokiečių divizionai (Panzerdivizionai) jau buvo prie Varšavos ir greit apsupę ją iš visų pusių. Apie šimtas tukstančių lenkų kareivių, dalis kurių buvo atbėgę iš Pomorze ir Silezijos, susispietė Varšavoj. Varšavos majoras Steponas Starzynskis, pramintas "Steponu Atkakliuoju", nusitarė neduoti vokiečiams Varšavos ir ragino civilius gyventojus ginti ją "iki paskutinio lašo kraulki". Lenkės moterys sudarė amazonių būrius ir ėjo į mūšius. Vokiečių atakos viena po kitai buvo atmušamos su dideliais nuostoliais. Vokiečių tankos buvo sulaukimos bariadomis ir degančiais skudurais.

Vokiečiai davė Varšavai ultimatumą, kad pasiduotų, o jei ne, tai pradėsia be gailesčio bombarduoti miestą iš armatų. Varšavos majoras ultimatumo nepriėmė. Tuomet prasi-dėjo Varšavai ugnies bausmė.

Dieną ir naktį baubė vokiečių patrankos ir dieną ir naktį iš bombnešių aeroplanų krito bombos į Varšavą ir skleidė mirtį ir baisenybes nelaimingiesiems Varšavos gyventojams. Per radio "atkaklusis Steponas" vis šaukė anglius ir francuzus, kad skubintų su pagalba. Jo atsisaukimus girdėjo pasaulis ir tik galėjo linguoti galvomis. Tuo tarpu Varšavoj birėjo į supulius ir garbininkų namai ir aristokratų palociai ir bažnyčios ir muziejai ir ligoninės. Sutrupinta buvo vandens sistema ir kanalizacija. Truko vandens atsigeriti ir nebuvo kuo gęsimi tukstančių gaisrų. Pusė Varšavos degė. Žuvo po tukstančių žmonių į dieną. Pritruko maisto. Žmonės pradėjo pjauti kavalerijos arklius ir valgyti arkliena. Pagalios nebėliko amunicijos. Tuomet Varšavos gynėjai nutarė pasiduoti.

Ilgiau kaip Varšavoj lenkai dar laikėsi Helos pusiasalyje, į šiaurę nuo Gdynios porto. Helos gynėjai pasidavė sekmdienį, spalio 1 dieną.

Vokiečiams Varšavos pavėrimas buvo tik liekanų "valymas" po to, kaip jie laimėjo karą. Nemažai tokio "valymo" jie turėjo miškuose, kur slapstėsi lenkų kariuomenės būriai. Rusų raudonoji armija taip pat nemažai tokio "valymo" turėjo atlikti, eidama prie nuskirtos linijos, kuri perskėlė Lenkiją į dvi dalis.

Vokiečių vyriausioji komanda pereitą savaitę pradėjo siųsti savo greitasias divizijas į Lenkijos ir Francijos pasienį.

Lenkijos "supuvimas"

Karo nelaimė parodė, kaip menkas buvo Lenkijos pasirengimas, kaip menka karo vadovybė ir kaip menka buvo Lenkijos valdžia. Lenkija laikė didelį blizgantį frontą ir aukštai kalbėjo. Bet po tuo blizgančių frontu buvo supuvę. Jos valdininkai buvo nesąžiningi. Tai buvo karjeristų gauja. Visi žiūrėjo savo asmeninės naudos. Visi vogė ir įjėkosi dvarus ir statėsi gražias rezidencijas. Iš milijniškų sumų skiriamų krašto "apsiginklavimui" tik dalis ėjo armijai ir ginklams. Armijos aprūpintojai darėsi turtingi. Kada Lenkija bandė būti demokratiška, jų seime buvo trisdešimts visų pirmųjų partijų, nes kiekviena partija turėjo teisės gauti dalį valdžios pinigų. Kada Lenkija buvo po diktatūra, viena partija turėjo teisės prie visų valdžios pinigų. Ar viena partija ar trisdešimts partijų Lenkijai reišvė tą patį: jos buvo aukštesnės už valstybę ir valstybės reikalus. Nors supuvę viduj, lenkai nešėsi dideliais imperialistais, ir svajojo apie Lenkiją "od morza do morza". Pienigai tankoms pirkti sutirpo lenkų ponų kišeniuose. Tuo tarpu Lenkijos chlopai buvo labiausia išnaudojami ir nelaimingiausi žmonės pasaulyje. Kada vokiečiai tik baksterėjo į tokią Lenkiją, tai jos valstybinis švaras tuojaus subėro pagal visų siulių, nes ji buvo susiutusi supuvusiais siu-liais. Nesąžiningumas, godumas, pavydas, saumylbė buvo giliai įsišaknėję Lenkijoje.

Ne be reikalo Anglijos senas politikas Lloyd George pasmerkė žuvusį Lenkijos režimą ir pasakė, kad Anglijos žmonės nenorės daryti milijniškų aukų, kad tokį Lenkijos režimą atsteigus. Tas režimas sulyg jo buvęs paniekos vertas. Kad ne karo cenzura, Lloyd George galėtų daug daugiau pasakyti apie žuvusį Lenkijos režimo supuvimą. Pastebėtina betgi, kad Chamberlainas leido Lloyd Georgeiui pasakyti laikraštyje apie lenkų galvomis. Tuo tarpu komentatoriai padarė išvaidą, kad pats Chamberlainas sutinka su Lloyd George'o nuomone apie lenkus ir jų žuvusią Lenkiją. Jeigu taip, tai Chamberlainas gal nei nekariaus už tokios Lenkijos atsteigimą, kokia ji buvo. O todėl šis karas gal nebus ilgas.

Nauja Lenkijos
"valdžia"

Lenkija liko be valdžios, kada jos prezidentas Ignacas Moscickis su visais ministrais ir su diktatoriumi Smigly-Rydz pabėgo Rumanijon ir ten tapo internuoti. Vienok pereitą šeštadienį Moscickis "režignaves" ir į savo vietą paskyręs Wladislovą Raczkiewiczą, atbėgusį Paryžiun, buvusį Pomorze gubernatorių, kurs ir Vilnių buvo valdęs. Tai bus prezidentas valstybės, kurios nebėra. Nebesančiai valstybei Raczkiewiczis net demokratijai sugražinęs, nes paskyręs "kolalijos" kabinetą. Jo ministrais bus: premieru ir karo ministru gen. V. Sikorskis, vietoj Becko užsienio ministeris busiūs Augustas Zaleskis, finansų ministru busiūs pulk. A. Koc, ir ministru be portfeliaus prof. St. Struonskis. Tas nesančios Lenkijos "demokratiškas" kabinetas galėsias pasimti \$75,000,000 Lenkijos auksu, kurs randasi Francijoje, ir labiausia tam tikslui jis atsidaro. Sulyg tarptautinių teisių internuotus Moscickis negalėjo rezignuoti ir negalėjo skirti į savo vietą kito prezidento. Vokiečiai sako, kad toks nesančios Lenkijos valdžios sudarymas Francijoje yra tikra komedija.

Vakarų frontas

Vakarų fronte pereitą savaitę tebebuvo ramu. Francuzų lėktuvai skraidžiojo virš Vokietijos, bet jie nemetė bombų. Iš lėktuvų buvo imami paveikslai, kad patyrus kas čėdasį vokiečių pusėje, ypač jų Vakarų sienoje, kuri yra 30 mylių platumo. Tos "sienos" paviršius yra tirštai apšėtas visokiais ginklais, violomis, žabangais, tankomis ir minomis, o apačioj eina tuneliai, padaryti iš cemento ir plieno. Čia kiekvienas kaimas, kiekvienas namas ir kiekvienas krumas yra tvirtovė su armotomis ir kulkasvaldžiais. Francuzai iš lėktuvų pastebėjo, kad toji visoji sienoj vokiečiai labai darbuojasi ir kad daug pilkų kareivių ateina iš rytų, matyt iš Lenkijos. Labai daug vokiečių kariuomenės čsą sutruakta ties Belgija ir Holandija, o taipgi ties Šveicarija, kur pasibaigia francuzų Maginot linija. Vokiečiai negali tikėtis persilaužti per Maginot liniją, ir jeigu jie puls, tai puls tik iš šonų — per Belgiją ar Šveicariją. Tuo tarpu betgi nei francuzai nei vokiečiai nepradeda ofensivo.

Karas juroje

Pereitą savaitę vokiečių orlaiviai užpuolė Anglijos laivyno skvadroną. Tai buvo bandymas ar bombomis iš oro galima sunaikinti šarvuotus karo laivus. Kas ten atsitiko, tikrai nežinoma, nes vokiečių ir anglų "žinios" susiginėjo.

Vokiečiai pranešė, kad jų didelė bomba sverianti 1,100 svarų pataikė į anglų didelį karo laivą, lėktuvų vežioją, vardu Ark Royal, ir jį sunaikino. Ark Royal yra 22,000 tonų laivas \$16,000,000 vertės. Dvi mažesnės vokiečių bombos pataikiusios į anglų šarvuotlaivį.

Anglai pranešė, kad vokiečiai nepataikė nei į vieną laivą ir nei vieno laivo nepagardino, bet vienas vokiečių lėktuvas buvęs nušautas, o kitas apgadintas.

Vokiečiai tuomet užklauskė: O kur-gi pasidėjo Ark Royal?

Anglai atsakė: Ten kur jam reikia būti.

Taip vokiečių ir anglų žiniomis besiginčijant, vokiečių lėktuvai atskrido prie Skotijos pakraščio ir metė bombas į britų karo laivą. Vokiečių ir anglų žinios ir apie tai susiginėjo. Vokiečiai sakė, kad jų bombos sužeidė dešimties tukstančių tonų kruzerį. Anglai sakė, kad bombos buvo nestos į naikintuvą (destroyer), bet nepataikė.

Po to savo keliu anglų lėktuvai užpuolė vokiečių karo laivus ties Helgolandu. Jiems nepasisekė, o vokiečiai kelis anglų lėktuvus nušovė. Apie tai jau ginčų nebuvo.

Anglija paskelbė, kad ji nužalės vokiečių submarinus, nes ji greičiau jas naikina negu vokiečiai gali naujų pastatyti. Churchill paskelbė, kad Anglijos prekybiniai laivai turės armotas submarinoms šaudyti. Į tai Vokietija atsakė, kad jeigu taip, tai vokiečių submarinai nakins anglų prekybinius laivus, neduodant progos įgulai išsigelbėti. Pagal sutarties submarinos turi duoti progos prekybinio laivo žūreiviams apleisti laivą valtyse pirma negu skandins laivą.

Amerika

Kongresas jau svarsto
neutraliteto įstatymą

Praeitą savaitę senatorius Hiram Johnson apvalioje raštinėje buvo susirinkę penkiolika senatorių. Ta raštinė žinoma kaip istorinė, iš kur dvidešimts metų atgal buvo pradėta kova prieš Versalės sutartį. Dabar toje raštinėje dirguojama kova prieš pataisydą neutraliteto įstatymą. Šiai kovai vadovauja veteranai senatoriai Borah ir Johnson, kurie kovojo prieš Versalės sutartį ir jaunesnieji senatoriai Vanderberg, Clark ir La Follette. Šių senatorių dėka neutraliteto įstatymas neprileista pataisyti praeitoje kongreso sesijoje liepos mėnesį.

Kaip norima neutraliteto įstatymą pataisyti mes jau rašėme. Bet tie penkiolika senatorių yra tokiame pataisyimui priešingai ir jie pasiryžę kitus senatorius ir kongresmanus prisikalbinti balsuoti prieš pataisydą, nes jie randa visokių keblumų dėl to pataisyimo. O kuomet užsibaigė minimas priešininų posėdis, tai senatorius Nye pasakė: "Mes nepraleisime šito langų puošimo, kad nukreiptus visuomenės do-

mę nuo vienintėlio reikalo — ginklų pardavimų uždraudimo". O to įstatymo komisijos pirmininkas senatorius Key Pittman pasakė: "Šis kraštas negali būti neutraliu tol, kol neutraliteto įstatymas pasiliks tokiu, koku iki šiol buvo". Gi republikonų numatomas kandidatas į prezidentus, senatorius Vanderberg, atkirto: "Kaip greit tik neutraliteto įstatymas bus pakeistas — jis savo veide parodys utralumo ir nelabo".

Iki šiol reikalas buvo perstatomas publikai per radio ir viešose prakalbose. Iš žmonių prašyta nuomonės už ar prieš. Todel iki praeitos savaitės pabaigos į Washingtoną suplaukė virš 300,000 laiškų ir telegramų tuo reikalu. Tačiau komisija didele didžiūma balsų reikalą jau perdavė paciam kongresui ir praėitą pirmadienį jis pradėta svarstyti. O abi pusės jau dabar "skaityto" kongresmanų balsus už ir prieš. Tačiau kaip tas reikalas bus išspręstas dar nežinia. Priešingieji kongresmanai pasiryžę jį kongrese laikyti koki mėnesį-kita.

Panama

Amerikų valstybių
konferencija

Panamos universiteto ruimuose eina Amerikų 21 valstybės konferencija. Tikslas tos konferencijos — apsvaityti šio žemyno valstybių atsinešimą link dabartinio Europos karo. Į konferenciją delegatai atvyko baltai apsirėngę ir su savo pagalbininkais. Be posėdžiavimo, jie ten ir gerų laikų turi. Panamos prezidentas Juan D. Arosemena iškėlė visiems formalius pietus. Delegatai gėrė arbatą ir dar šitą sunkensio. Taipgi lošė golfą ir maudėsi nuorely. Tačiau posėdžiavose visi dirbo rimtai ir atsidasavusi.

Posėdžiai laikomi viešumoje. Elegatai kalba apie svarbius reikalus susėdę prie savo stalių, o žmonės jų kalbų klausosi. Vyriausiais klausimais yra, tai Amerikų išsilaikymas neutraliai laike šio karo, apsaugojimas Amerikų komercijos ir komunikacijos, taipgi valiutos reikalas ir draugiškas visų valstybių tarpusavy sugyvenimas. Visi tie klausimai kildavo to, kad Europoje dabar eina karas.

Suv. Valstijų sekretoriaus pagalbininkas. Sumner Wells perstatė šio krašto nusistatymą ir vėliau pasiūlė, ką visos valstybės turi daryti, kad gražiai sugyvenus ir neutraliteto išlaikius. O tai būtų atsiekta padarant sekamai: 1) Palai-kant nuolatinę tarpusavio prekybą; 2) Palaikant nuolatinį iaivais susinešimą; 3) Teikiant finansinę paramą; 4) Isteigiant neabejotinumą dėl valiutos; 5) Bendrai ginant Amerikas nuo kariaujančių.

Tai p. Wells perstatė konferencijos pilnuoj, o vėliau tie klausimai buvo svarstyti sekančiose nepilnose sesijoje. Tartasi, kad Amerikų žemynas būtų apsaugotas iš jurų, imant apie 200 mylių pakraščiais ir sudarant aplink žemyną apsaugotas juostas. Šioje zonoje būtų neleidžiami kariaujančių valstybių kariški laivai, o ne kariški butų krečiami ir peržiurimi. Tai būtų padaryta dėl to, kad palaukus laisvą ir saugų plaukiojimą Amerikų laivams.

Tėvynė

The Lithuanian Weekly

PUBLISHED EVERY FRIDAY

By the Lithuanian Alliance of America

KL. JURGELIONIS,

Editor

DR. M. J. VINIKAS,

Business Manager

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:

In the United States \$1.50

To Foreign Countries \$2.00

307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Tel. LAckawanna 4-5529



PILDOMOSIOS TARYBOS IR PASTOVIŲŲ KOMISIJŲ ADRESAI

Pildomoji Taryba:

ADV. F. J. BAGOCIUS, Prez.,
253 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

J. K. MAZUKNA, Vice Prez.,
1325 W. North Ave.,
N. S. Pittsburgh, Pa.

DR. M. J. VINIKAS, Sekr.,
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y.

ADV. K. P. GUGIS, Išin.,
3323 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

DR. J. S. STANESLOW, Dr. Kvot.,
95 N. Main St.,
Waterbury, Conn.

S. MOCKUS, Ido Glob.,
726 E. 7-th St.,
So. Boston, Mass.

E. MIKUZIUTE, Ido Glob.,
2121 N. Western Ave.,
Chicago, Ill.

Istatų Komisija:

DR. A. MONTVIDAS,
2400 Madison St.,
Chicago, Ill.

ADV. J. J. GRISH,
4631 So. Ashland Ave.,
Chicago, Ill.

P. DARGIS,
43 Strauss St.,
Pittsburgh, Pa.

Finansų Komisija:

J. P. VARKALA,
3241 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

K. PIKIELIS,
629 — 54th St.,
Pittsburgh, Pa.

A. S. TRECIOKAS,
314 Walnut St.,
Newark, N. J.

Kontrolės Komisija:

J. V. GRINIUS,
3120 Richmond St.,
Philadelphia, Pa.

KUN. M. VALADKA,
1743 N. Summer Ave.,
Scranton, Pa.

J. TAREILA,
826 Bank St.,
Waterbury, Conn.

SLA. Stovio, Skundų ir Apeliacijų Komisija:

S. BAKANAS,
2404 Charles St.,
N. S. Pittsburgh, Pa.

P. B. RALCIKONIS,
67 Court St.,
Binghamton, N. Y.

ADV. K. JURGELA,
359 Union Ave.,
Brooklyn, N. Y.

Apšvietos Komisija:

DR. P. GRIGAITIS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

M. VAIDYLA,
814 W. 33rd St.,
Chicago, Ill.

J. MILAUSKAS,
918 Woodward Ave.,
McKees Rocks, Pa.

Labdarybės Komisija:

DR. M. J. VINIKAS,
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y.

V. J. KOLICIENĖ,
2222 Forbes St.,
Pittsburgh, Pa.

M. PAUKŠTIENĖ,
2030 Fell Street,
San Francisco, Cal.

Sveikatos Komisija:

DR. P. ZALATORIUS,
6600 So. Artesian Ave.,
Chicago, Ill.

DR. S. A. SLAKIS,
6733 Crandon Ave.,
Chicago, Ill.

DR. I. B. BRONUSAS,
3037 O'Donnell St.,
Baltimore, Md.

Jaunuolių Komisija:

K. MICHELSONAS,
741 McDonough St.,
Brooklyn, N. Y.

O. ZORSKAITE,
1709 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

V. BUKŠNAITIS,
104-40 — 117-th St.,
Richmond Hill, L. I. N. Y.

Prieglaudos Komisija:

W. J. MORRIS,
839 Ariana Ave.,
Grand Rapids, Mich.

K. POCTUS,
12043 S. Halsted St.,
Chicago, Ill.

J. BRAZAUSKAS,
17909 Maplecliff Rd.,
Cleveland, Ohio.

Mūsų Pagrindinis Biznis

LAIMINGU budu Susivienijime mes turėsime dabar teisingą apdraudą. Nuo spalio 1 dienos įeina į galią ir naujos mokesčių lentelės ir nauji polisai arba apdraudos kontraktai, kurie duoda pilną apsaugą ir pilnas teises, kokias už savo pinigus apsidraudęs žmogus privalo gauti. Gaila, kad to mes nesusipratom padaryti pirmiau. Gaila, kad nematėm mūsų senosios apdraudos nepilnumo, paviršutiniškumo ir dalinai neteisingumo.

Nauja apdrauda Susivienijime pradeda veikti kol-kas Pildomosios Tarybos nutarimu, kurį ji padarė pasiremama SLA konstitucijos skyriaus VIII paragrafu 10, bet tuo aiškiu supratimu, kad tas nutarimas bus paduotas sekamam SLA seimui patvirtinti. Apie tokį nutarimą ir apie tokį supratimą pranešta įvairių valstijų apdraudos departamentams. Nauja apdrauda visose jos naujose formose bus legalė ir riš Susivienijimą iki seimo, nežiurint ar ją seimas pakeistų ar patvirtintų pilnumoj. Legalui žvilgsniu tai yra pilnai aprūpinta, ir visi nauji polisai, kurie nuo dabar bus išduodami, bus visam laikui privalūs (binding) kontraktai. Ir čia mes nebesielgiame taip kaip buvo pasielgta keletas metų atgal, kada buvo įvesti skyriai A, B, C, E, F ir G tiksliai Pildomosios Tarybos nutarimu, bet niekad nebuvo paduoti nei vienam seimui patvirtinti. Kaip seimo nepatvirtinti, pilno legalumo tie skyriai neturėjo iki šiol. Jie dabar yra uždaryti. Bet kad būtų legalizuoti visi SLA polisai išduoti nuo 1935 metų, sekamas seimas privalės priimti rezoluciją, kuri ratifikuotų tuos skyrius ir sulys jų išduotus polisus. Tai nėra tik formalumo dalykas. Tai yra dalykas, kurio nedvejotinai reikalauja teisė.

APDRAUDA mūsų Susivienijime, kaip ir didelį didžiulio kitų Amerikos fraternalių organizacijų, yra mūsų pagrindinis biznis. To biznio geras nustatymas ir geras tvarkymas duoda visą stiprybę mūsų organizacijai. Apdraudos mokesčiai, kuriuos nariai sumoka, turi būti saugomi geriau negu bankas. Iš jų turi susidaryti pomirtinės ir iš jų turi susidaryti taupmenos seniams nariams, kurie priversti yra išsitraukti iš narių skaičiaus. Apdraudos mokesčiai yra tik apdraudamos mokesčiai ir negali būti pavartoti jokiam kitam reikalui, nei visuomeniškam, nei labdariniam, nei tautos gelbėjimui, nei Dievo garbinimui. Nes tai yra žmonių sudėti pinigai, tai yra jų pomirtinės, tai yra nepaliečiami šventi pinigai. Susivienijimo tvirtumas yra jo išgalėjime apsaugoti tuos pinigus. Kada šiame dalyke ir tokiu budu Susivienijimas yra tvirtas, jis yra garbingas ir jo įtaka lietuvių gyvenime yra didelė.

Jeigu Susivienijimas nori kokius nors kultūrinius sumanymus paremti, apšvietą paplatinti ar labdarę atlikti, tokiems tikslams jis turi sukelti pinigų nuosaiiai, bet jiems negali imti nei cento iš apdraudos pinigų. Susivienijimo nariai be savo apdraudos mokesčių moka dar po keliolika centų kas mėnuo administracijos užlaikymui ir po centą-kitą labdarę. Visi tie pinigai jau nėra šventi, nėra taupyti. Jie yra paskirti išleidimui. Seimai išleidžia tautiškus centus, o Pildomoji Taryba išleidžia skiriamus administracijai pinigus ir išdalina našius ir našlaičių pinigus. Pildomoji Taryba gali tuos pinigus išleisti išmintingai ar neismintingai, su nauda Susivienijimui ar be naudos, bet ji negali išniekur daugiau pinigų gauti, jei nariai nemokės daugiau pinigų į lėšų fondą. Jeigu Pildomoji Taryba atrastų budus kaip atlikti administracijos darbą su mažiau pinigų, tai iš taip sutauptų pinigų tegalėtų ką nors dar turėti visuomeniškams, labdariniams ar tautiškiems reikalams paremti. Iki šiol betgi nei viena Pildomoji Taryba nerado budų pigiau administracijos darbą atlikti. Tai parodo, kad mūsų mokesčiai ir lėšų fondą yra labai maži. Iš tikrųjų jie yra mažesni kaip kitose fraternalėse organizacijose, ir todėl mes negalime pasigirti "dideliais darbais" savo tautos naudai ar garbei. Mes neturime nei prieglaudos, nei pradinį mokyklų, nei kolegijų, kaip kitų tautų organizacijos kad turi. Vienok mes laimingi esame, kad iki šiol išlaikėme savo pagrindinį biznį — apdraudą, ir galime užtikrinti visiems, kad kiekvieno pomirtinė bus išmokėta, kada ateis laikas.

REIKIA atsiminti, kad apdrauda ne visuomet buvo pagrindinis Susivienijimo biznis. Apdraudą mes priėmėme evoliucijos procese. Dar ir šiandien nemažai senovės veikėjų, jau labai pasenusių ir dalinai suvaikėjusių, negali įsivaizduoti Susivienijimo kaip pagrindinio apdraudos organizacijos. Dar ir šiandien daugelis nesupranta, kad yra milžiniškas skirtumas tarp pomirtinių fondo ir lė-

šų fondo, kad pomirtinių fondo negalima kam nors judinti ar išleisti kaip tik pomirtinėms, o lėšų fondą reikia išleisti, kad Susivienijimo biznis galėtų būti tinkamai vedamas ir eiti pirmyn, ir jeigu lėšų fondas nebūtų tinkamai išleidžiamas, tai Susivienijimo biznis turėtų sustoti.

Susivienijimas savo gyvenimo pradžioje buvo šioks toks vienijimasis kelių draugijų šiokiu tokiu bendram darbui, kurs paprastai prasidėdavo ir baigėdavo "seimuose". Susivienijimas gimė tik po to, kaip lenkai sumanė vienyti savo draugijas į savo "Związką" ir pradėjo traukti į jį ir lietuvius. Keli lietuvių mylėtojai tuomet pradėjo kalbėti lietuviams, kad lietuviams reikia turėti savo "Związką", o nesidėti į lenkišką. D-ras J. Šliupas su Pijum Piasekiu buvo sumanytojai "Susivienijimo Visų Lietuvniukų Amerikoje" ir jį įsteigė balandžio mėnesyje 1886 metais. Po antro savo "seimo" 1887 metais tas susivienijimas, nerasdams ką veikti, pasileido ir pragašo. Toks buvo pirmieji Susivienijimo likimas. Paraleliai su pirmieji Susivienijimu Juozas Paukštys ir Dom. Bačkauskas, nors budam labai mažo mokslo, 1886 metais sukūrė kitą Susivienijimą, kurį pavadino "Susivienijimas Visų Draugysčių Katalikiškų Lietuviškų Amerikoje". Prie tų vyrų prisidėjo kun. Varnagiris, Plymoutho klebonas, kurs tapo pirmu to Susivienijimo prezidentu, arba rektoriu. Jie visi tuomet buvo skaitomi lenkberniais, nes draugavo su lenkais, ir iš lenkų "Związko" gavo linkėjimus pasisekimo lietuvių "Związkui". Jie kovojo su lietuvių bės apaštalu d-ru Šliupu, kurio Susivienijimas taip greit išnyko. Tokia buvo mūsų Susivienijimo pradžia. Mes nesame tąsa d-ro Šliupo "Susivienijimo Visų Lietuvniukų Amerikoje". Mes esame tiesioginė tąsa "Susivienijimo Visų Draugysčių Katalikiškų Lietuviškų Amerikoje". Nes tai šiam katalikiškam Susivienijimui su lenkiškais palinkimais lapkričio 4 dieną 1889 metais buvo išimtas čarteris Luzerne paviete Pensylvanijoje. Tame čarteryje Susivienijimo vardas buvo paduotas kaip "Susywenijimas Lietuwniku Ameryke" ir to čarterio leidimu mūsų Susivienijimas gyvuoja iki šiol. Daug kas atsimainė mūsų Susivienijime nuo 1889 metų, bet nemažai kas dar pasiliko po senovės.

Per trejetą metų iki čarterio išėmimo Susivienijimas Draugysčių Katalikiškų Lietuviškų labai mažai ką teveniojo ir iš septynių draugijų gavo į savo išdą \$102.30. Draugijos skaitėsi suvienytomis, bet labai mažai jų narių buvo suvienyta. Tas susivienijimas buvo palaidi barščiai, kurie kunkuliavo tikslai seimuose su "nabaženstvomis". Tinkamos vadovybės nebuvo. Juozas Paukštys su keliais savo draugais išėmė Susivienijimui čarterį tiesiog savo iniciativa, be seimo nutarimo. Galima sakyti, kad ne Susivienijimas ėmėsi čarterį, bet išimtas čarteris pasimė sau Susivienijimą. Juozo Paukščio leidžiamas savo biuznį skelbimui laikraštis "Vienybė Lietuvniukų" tapo Susivienijimo organu ir tas organas tarp seimų buvo visu Susivienijimui. Kai kas apie Susivienijimą dar "zevernojo" ir per Bačkausko "Saulę".

Ne geriau dalykai ėjo ir po to kaip Susivienijimas netikėtai įsigijo čarterį. Žiurint į praeitį išrodo, kad Susivienijimas lietuviams tuomet buvo reikalingas, kaip savytarpės neapdyktos akstinimo organizacija. Visi "veikėjai" barėsi, pykosi ir keikėsi. Tą darė jie seimuose ir tą darė jie tarp savo seimų per savo organus Vienybė Lietuvniukų ir Saulę.

Apie bent kokią apdraudą ar pašalpą ligoje mažiausia tuomet kalbėta ir mažiausia to gero turėta. Pradžioje, draugijos nuo savo narių mokėdavo į Susivienijimą po 25 centus į metus. Ketvirtas seimas mokestį pakėlė iki \$1.00 į metus. Bet už organą "Vienybė" narių buvo imama atskirai po \$1.25 metams. Kokią pomirtinę ar kokią pašalpą už tą mokestį nariai galėjo gauti? Veikiausiai jokios. Rekordai mums nežinomi. Ketvirtam seimui buvo raportuota, kad nuo 1886 iki 1889 metų Susivienijimo kason sumokėta \$228.75, o išmokėta per tą laiką \$100.00. Ar tas išmokėtas šimtas dolerių buvo pomirtinėms ir tarp kiek narių tas šimtas dolerių buvo padalintas, tai lieka amžina paslaptis. Su narių mokesčiais, iš kurių pomirtinės turėjo susidėti, irgi keistai buvo elgiama. Mokesčiai turėjo eiti į "nepajudinamą skarbą". Bet tas "nepajudinamas skarbas" buvo judinamas visokiausiais budais. Kada tame "skarbe" buvo susirinkę du šimtai dolerių, penktame seime išliko didžiausi ginčai kur tos du šimtai dolerių dėti. Vieni siulė išleisti visasvietinę istoriją, kiti gyvenimus šventųjų, o tretį sakė, kad reikia ne knygos spausdinti, tik žemę kolonijoms

pirkti. Nei vienas seimininkas nei neužsiminė, kad tų dviejų šimtų dolerių gali prireikti pomirtinių išmokėjimui.

Tik po dešimto seimo (1895 m.) Susivienijimo išdas pradėjo šiek tiek pralobti ir pomirtinės nebebuvo taščių žodžiu arba "kolonijų žemės" sklypu. Galima sakyti, kad tik nuo to seimo Susivienijimas pasidarė tikrai savitarpės pašalpos organizacija, kuri mokėjo \$150 pomirtinės. Susivienijimas įsisteigė savo organą Tėvynę. Susivienijimas pradėjo augti. Tai viskas atsitiko ačiū vieno gabaus ir sąžiningo žmogaus pastangoms. Juo buvo kunigas J. Žilinskas. Kaip Susivienijimo prezidentas ir sykiu Tėvynės redaktorius jis pastatė Susivienijimą ant kojų. Jeigu del savo nesveikatos kun. Žilinskas nebūtų buvęs priverstas pasitraukti iš Susivienijimo vadovybės, tolimesnė Susivienijimo istorija gal būtų buvęs kitoniška ir Susivienijimo progresas greitesnis.

Susivienijimui teko skilti 16-me seime ir po to aštriai kovoti su lietuvių kunigais, kurie dar aštriau kovojo su Susivienijimu. Vėliau, nuo 21-mo seimo, Susivienijimas tapo arena dviem partijoms peštis del savo pažiūrų, kurios nieko bendra neturėjo su Susivienijimo reikalais. Tai buvo tautiečių ir socialistų partijos. Tautiečių filosofija reikalavo "darbuotis tautos labui" ir nežinia ką tas reiškė. Socialistų filosofija reikalavo, kad Susivienijimas nebūtų kapitalistiškas ir kad Susivienijimo viršininkais nebūtų išnaudotojų atstovai (tokie kaip Damijonaitis). Ką tas reiškė Susivienijimui, buvo irgi niekam nežinoma. Dar vėliau socialistai susivienio su "kapitalistų ir išnaudotojų" atstovais ir išvieno "kariavo" prieš bolševikus, kol bolševikus pagalios priverstė pasitraukti iš Susivienijimo. Iš to visko Susivienijimui žinoma nebuvo nieko gero, nors komunistų masinis pasitraukimas netiesioginiai davė Susivienijimui svarbią finansinę paramą, kokios Susivienijimas neturėtų pagedauti.

PAVERSTAS į partijinių ir visai neprincipinių pjovynių jomarką, Susivienijimas ilgai neatsiminė, koks yra ar turėtų būti jo pagrindinis biznis ir ko tas biznis reikalauja. Susivienijimas vis tebesiulė \$150 pomirtinės ir kaip kiekvieną pašalpą draugija nežinojo ar pomirtinės galės visiems išmokėti ar ne. Apie apdraudą ir ką reikiška apdrauda Susivienijime niekas nekalbėjo seimuose ir niekas apie tai nerašė Tėvynėje. Apie apdraudą tikrai nieko nežinojo ne tik nariai, bet ir jų išrinktieji vadovai, centro valdybos nariai. Susivienijimo seimuose buvo kalbama apie viską pasaulyje, tik ne apie apdraudą. Susivienijimo seimuose net apie Susivienijimą buvo kuomažiausia kalbama. Prieš 23 seimą B. K. Balevičius (Balutis) Tėvynėje rašė, kritikodamas seimų apvaikščiojimų netikumą ir pačius seimus. Jis nurodė, kad paskutiniame seime per visą apvaikščiojimo vakarą nei žodžio nebuvo prasitarta apie tą organizaciją, kuri buvo to pokylio priežastis. Tik paskutinis kalbėtojas pakalbėjo apie Susivienijimo reikalus, kada klausytojai jau buvo gerai praretę.

Po tokio nesirupinimo Susivienijimo reikalais umai buvo pateikta 25-tam seimui nauja SLA konstitucija su apdrauda paremta Nacionalio Fraternalio Kongreso mirtingumo tabelėmis ir ketvirtu nuosimėiu priaugliaus. Kelios valstijos jau spyrė Susivienijimą kad tą padarytų, kad įvestų apdraudą su mokesčiais pagal amžiaus. Adv. F. Bradchulis padarė keturis apdraudos skyrius, \$150, \$300, \$600 ir \$1000, prirengė mokesčių lenteles, ir angliškai parašė konstituciją. J. Laukis išvertė tą konstituciją lietuvių kalbon. Seimo delegatai visai nesuprato kame dalykas. Niekas jiems nei neaiškino kame dalykas. Bet jie konstituciją priėmė. Niekas visame Susivienijime nesuprato kame dalykas. Nei naujai išrinktas prezidentas M. Damijonaitis nesuprato kame dalykas. Bet visi suprato, kad nauja konstitucija pakelia mokesčius. Kuopos pradėjo rinktis į konferencijas ir kelti protestus prieš naują konstituciją. Nariai atsisakė mokėti naujus mokesčius. Už konferencijų laikymą ir mokesčių nemokėjimą prezidentas Damijonaitis pradėjo suspenduoti kuopas ir narius. Už tai jis buvo keltinamas, kad jis buvo caras. Tiesa, M. Damijonaitis suspendavo kuopas ir narius ne savo protu besivaduodamas. Jis tą darė tik B. K. Balučio liepiamas ar patariamas. Bet caro vardas teko vien Damijonaičiui. Į trumpą laiką iš 10,000 SLA narių beliko tik 4,853. Primestas Damijonaičiui carizmas dar pagreitino narių bėgimą iš Susivienijimo. Negalima šiandien atsisėbėti protišku to laiko mūsų žmonių rambumu, nes ir sekamame seime niekas nekalbėjo, kodėl mokesčių lenteles reikalavo mokesčių pagal amžiaus. Apie apdraudos po-

budį niekas neužsiminė. Visa bėda buvo suversta ant konstitucijos, kad ji yra "oligarchiška", kad ji yra "pamėgdžiojimas kokių ten žydiškų ar vokiškų konstitucijų". Dėvyni gaidžiai taisė tą konstituciją, bet ji esmėje pasiliko ilgiems metams tokia pat, kaip ją adv. Bradchulis buvo pirmu syk parašęs.

Su tokia baisia revoliucija ir nuostoliais Susivienijimui mes įsigijome paprastą gyvenimo apdraudą su mokesčiais paremtais žmonių mirtingumu. Kitų tautų fraternalės organizacijos dar pirmiau turėjo tokią apdraudą priimti. Bet kitose fraternalėse organizacijose revoliucijos nekilo. Viena todėl, kad jos savo reikalais daugiau rūpinosi ir apie juos savo kuopose ir seimuose kalbėjo vietoj kalbėti ir ginčytis apie tolimus viso svieto tvarkos ir teisybės dalykus. Antra todėl, kad kitų tautų fraternalės organizacijos turėjo praktiškus ir išmintingus vadovus, kokių neturėjo lietuvių Susivienijimas. Kitose fraternalėse organizacijose kiekvienam nariui atskirai jo namuose buvo kuogeriausia išaiškinta ką reikiška apsidraudimas ir kodėl mokesčius reikia mokėti pagal amžiaus. Kada tie nariai išrinko delegatus į savo organizacijų konvencijas arba seimus, tai jau delegatai gerai žinojo kame dalykas. Bet ir tuo dar nebuvo pasitenkinta. Į seimus buvo pakviesti ekspertai iš Nacionalio Fraternalio Kongreso ir tie ekspertai aiškino delegatams viską, ką tik jie norėjo žinoti apie apdraudą. Todel tokiose organizacijose nekilo nei mažiausio nesusipratimo ir jos nepametė nei vieno nario. Taip mat elgiasi kultūringi žmonės. Dėja, trisdešimt metų atgal mes dar nebuvom kultūroje susilyginę su kitais. Reikia tikėtis, kad dabar jau esame kultūringesni.

SUSIVINIJIMAS dabar turės naują apdraudą, daug geresnę už tą, kurią Susivienijime įvedė su tokiu triukšmu adv. Bradchulio konstitucija 1910 metais. Žinoma, šiandien mums nėra jokio reikalo nei omenėje turėti tą "cariską" procedūrą, kokia pasižymėjo visai ne cariško budo žmogus Damijonaitis, kuomet jis pirmu syk bandė "užmesti" nariams fraternalę apdraudą. Mūsų naujoji apdrauda su naujais mokesčiais bus vienutinė apdrauda, kokią galės užsirašyti pas mus visi naujieji nariai, kuriuos mes tikimės gauti. Į senus skyrius naujieji nariai nebebus priimami. Bet visi senieji nariai galės pasilikti seimuose skyriuose su senais mokesčiais, jeigu jie norės. Mes stengsimės išaiškinti seniams nariams, kad jiems bus daug geriau, jeigu jie persikels į naujuosius apdraudos skyrius. Mes stengsimės sekamuose Tėvynės numeruose kiek galima aiškiau parodyti kuo skiriasi naujoji apdrauda nuo senosios ir kuo naujoji yra geresnė. Apie tai, kad naujoji apdrauda yra geresnė už senąją, pas mus nėra abejonės, ir mes tikimės, kad po išaiškinimo ir pas visus narius nebus abejonės.

Antrąjį barą pradendant

Su antru Pážangos Vajum mes vėl žyguosime pirmyn. Mūsų nuosirdžių darbininkų armija tik susitelkė ir įsismagino per pirmąjį Vajų. Į šį Vajų ji linksmai stoja kaip tikra pajėga. Ji yra Susivienijimo gyvybė. Ji yra Susivienijimo ateities užtikrintoja. Niekas jos nebegalės sulaukyti.

Buvo ir dar tebėra Susivienijime pavyduolių ir kerštininkų. Buvo ir dar tebėra tinginių, kurie niekad nieko gero neveikia, bet randa sau smagumo bambėjime niekų prieš tuos, kurie gerą daro. Tai yra nelaimingi žmonės, kuriuos jų pačių nedorovės suėda. Bet jų nedorovės ir ydos, ačiū Dieviui, nebeprilimpa moraliai sveikiems Susivienijimo palaikytojams ir augintojams. Jų bambėjimas mažiau reikiška kaip šuns lojimas į mėnulį, kada mūsų darbininkai yra pilni entuziazmo dirbti broliškumo ir meilės idėjai.

Jeigu kas rengė Susivienijimui kapą, tas nebeteko darbo. Jeigu kas laukė sau pelno iš Susivienijimo nuopoliu, tas apsvylė. Jau per pirmąjį Pážangos Vajų Susivienijimas parodė savo gaivumą. Paleisti naujos dvasios obalsiai šimtais balsų atsiliepė visuose Amerikos kampuose. Šiltas kraujas vėl pradėjo tekėti Susivienijimo gyslomis.

Su mūsų nuosirdžių darbininkų armija mes vėl didinsime mūsų Susivienijimo brolišką šeimyną, parupinsime daugiau apsaugos lietuvių našlėms ir našlaičiams, ir sykiu skelsime Susivienijimo dorovės evangeliją: nepavydėti viens kitam, užjausti viens kitam, atsikratyti senovės ydų ir nuodėmių, ir būti tvirtais brolybėje, meilėje ir gero daryme.

Antrą barą pradėdami mes jaučiame atėjantį ausrą.

Rami Amerika Naciams Keistai Išrodo = Knyga Apie Kolumbą

Kaip Naciai Turistai Ziuri į Ameriką

Šiam rašiniui medžiaga paimta iš straipsnio parašyto Paul Martin, vienos tarptautinės turų kompanijos agento. Straipsnis tilpo žurnale Living Age ir čia jį paduodame sutrumpintoje formoje.

“KAIP DIDELE jusų kariuomenė?” “Kokia kaina svieste?” Tai pirmieji nacių (Vokietijos gyventojų) turistų paklausimai pasiekus Ameriką. Atsakymai juos tiesiog stebina. Jie negali atsivaizduoti, kad Amerikos gyventojai nevagia centų paliktų ant laikraščių kioskų, kad pienas paliekamas prie gyventojų durų, kad siuntiniai padedami ant pašto dėžučių, kad degtukai duodami dykai prie cigaretų ir kad nėra draudžiama fotografuoti George Washingtono tiltą New Yorke. Ir kaip gi nesistebės, jei Vokietijoje jiems kitaip buvo aiškinta?

Turų vedėjui ir minimo straipsnio autoriui teko vadovauti daugelį vokiečių grupių, susidedančių iš profesionalų, alaus bravorų savininkų, daktarų, bankininkų, inžinierių, biznierių ir kitokių, kurie buvo atvykę į šį kraštą jo gyvenimu prisijūreiti ir to gyvenimo metodus pastudijuoti.

Visi vokiečiai turistai laiko už gryną pinigą, kad Palmolive budinko bokštas Chicagoje yra pastatytas prieš-olaviniam apsigynimui. O kai kurie net tik, kad po uždegtais žiurėnais ant Empire budinko New Yorke paslėpti kulkosvaizdžiai. Jiems tiesiog neįtikėtina, kaip gali būti New Yorko prieplauka be militariskos apsaugos ir kaip galima apsieiti be uniformuotos sargybos ant Suv. Valstijų ir Kanauos rubežiaus. Permaža uniformuotų žmonių šiame krašte. Kuomet jiems pasakai, kad Suv. Valstijų pastovioji kariuomenė susideda tik iš 180,000 kareivių — jie taip nusistebi, kad lyg juos stabas ištikty.

Vokičiams svestas tai tik saldus prisiminimas tos aukos, kurią jie užuoko apsiginklavinimui. Jie netiki svestą esant tokiu pigiu Amerikoje. Priėję prie grosernių langų, jie ilgai išstovi, kraipydami galvas ir stebėdamies, kiek daug ir kokių daiktų ten pridėta. Stebisi gausingumu visokių išdirbinių ir didumu Sears and Roebuck kompanijos katalogo. Nuostabauja didelėmis kruvomis vaisių, prikrautų prie krautuvų, gerai pasiutais ir nebrangiais rubais, rašomomis mašinėlėmis ir didelėmis departamentinėmis krautuvėmis.

Net ir čia buvdamai jie gyvena Georing'o terminologija apie “daiktų gadinimą ir gėrybių ekvojimą”. Nuostabu jiems žiūrėti į New Yorko Broadway šviesas, kurios uždegama dar nesutemus. Stebisi išmetimu dantų pastos trubelių, kad amerikiečiai automobiliams gumines sagas gali nusipirkti be specialio valdžios leidimo, ko Vokietijoje reikia per ištisas savaites laukti. Pamatę galybę išmestų automobilių, jie net kvapo netenka. Misinginiai gaisro vandeniu vamzdžiai prie budinkų pas juos skelia daug kalbų. Jie negirdėjo tokios šalies, kur visas misingas nebūtų sunaudojamas amunicijai. Kai kurie jų net pastebi: “Šie misinginiai vamzdžiai ilgai taip nestovės!”

Inžinierių grupė tiesiog nesuvaldomai garsiai kalbėjo, matydami tukstančius automobilių prie Detroit'o dirbtuvių. “Ar tos dirbtuvės turi ir tiek inžinierių ir užvaizdų, kiek automobilių?” Klausė tie inžinieriai. Tiesiog buvo sunku įtikinti tuos nacius, kad tie automobiliai yra gaminami darbininkų naudojimui. O kadangi Hitleris yra jiems pažadėjęs padirbinti darbininkų naudojimui automobilį vardu Volkswagen, tai jie tikrai manė, kad tuose tukstančiuose turi būti bent vienas ar du tų vokiškų automobilių, kad turistus sujudintų.

Jiems nesuprantamas Amerikos didumas. Kuomet jie iš New Yorko atvyksta į Chicago, tai mano jau “viską pamatę”. Bet jų net burnos atsidaro, kai sužino, kad iki Ramiojo vandenyno pakraščio iš Chicago reikia važiuoti traukiniu dar dvi ištisas paras.

Jie Amerikoje tikisi pamatyti tirlaukius ir mano, kad indijonai išnaikinti to

kiais pogromais, kokiais vokiečiai naikino žydus. Daugelis tikisi indijonus pamatyti Chicagoje ir kad taurų (buffaloes) randasi mieste Buffalo, N. Y. Vokiečiai įsitikinę, kad Vokietija turi gerus kelius, kurių ištisų yra vos keli šimtai mylių militaristiškai tikslams. Todel, kai pamato Amerikos geruosius kelius, kurių yra dešimtys tukstančių mylių — jiems tiesiog širdis alpsta.

Vokietijos didingumu jie giriasi neapsakomai. Tačiau paaiškinus apie ką nors geresnio Amerikoje — jie atsiprašo ir vėl pradeda girtis. Esą, jei ne tas nelaimingasis Vokietijos “apsupimas”, tai Vokietija turėtų aukštesnius namus ir už Empire budinką New Yorke. Tačiau medžiaga buvo sunaudota kur kas svarbesniam reikalui, tai “apgynimui Vokietijos garbės ir jos čylybės”. Tačiau Vokietija pagamina puikius žiuros prietaisus, gerus dažus ir keramikalus...

Vokiečiai net ir savo kraujo kilme ypatingi žmonės. O sulig to kraujo, taip vadinama Pennsylvania Dutch apielinkė, kur du šimtai metų atgal apsigyveno vokiečiai, dar ir dabar yra “vokiška”. Jie mano, kad Amerika yra 25 nuosimčių vokiška ir kad Amerikos piliečiai yra tik anglai ir vokiečiai, o baronas von Steuben laimėjęs Amerikos revoliuciją. Naciai beveik verkia, prisiminę, kad vokiečių kalba tik-tik netapus Suv. Valstijų oficiale kalba. Ir būtų tapusi, jei tik ne “susimaišymas” vieno vokiečio, kuris buvo atstovu trylikos kolonijų susirinkime ir kuris balsavo prieš vokiečių kalbą. Jie teiraujasi, kiek vokiečių ir žydų kožname mieste gyvena. Labai skaudu jiems pasidaro, jei žydų daugiau, negu vokiečių. Jei pailsusį vokiečių turistą nori iš to pailsimo padubinti, tai užtenka pasakyti, kad pravažiuojamame mieste veiki visi gyventojai kalba vokiškai.

Labai nusivilę miestu Milwaukee, kur daug Amerikos vokiečių gyvena ir to miesto majoras yra socialistas. Taigi, kad to miesto vokiečiai eina į bažnyčią ir skaito vokiečių kalba leidžiamus liberališkus laikraščius. Bet jie stengiasi susiraminti tuo, kad buv Milwaukee gyventojus suklaidino bolševikai, žydai ir popiežius, kuris jų supratimu esąs masonas.

Jie negali suprasti, kad Suv. Valstijose gyvena amerikoniai ir sudaro tautą maišyto kraujo. Jiems nuostabu girdint svetima kalba čia mažai kalbant. Bet jie mato stoką Amerikos “tautiskos vienybės”.

Daugelis jų tikrai mano, kad Suv. Valstijų prezidento vardas yra Rosenfeld, o ne Roosevelt, kad Amerikos bankus monopolizuoja žydai ir kad Morgenstein (Morgan) pradėjo Pasaulinio Karo skerdynes. Naciai labai neaiškiai kalba apie Washingtoną ir Lincolną. Kartą autoriui teko vokiečiams paaiškinti apie Lincoln istorinę svarbą, jį prilyginant prieš vokiečių Bismarko, kaip vienijtojo jų tautos. Užsidegęs nacių tik-tik nepalaido alaus stiklo į aiškintoją. Jis mat pasijuto labai įžeistas Bismarko palyginimu prie kokie ten Lincoln, apie kurį jis “net nėra girdėjęs”.

Vokiečiai mano, kad New York Times dienraštis yra bolševikiškas. Jei jie skaito žinias Amerikos laikraščiuose, kurios prieštarauja vokiečių spaudai — tuojau pasakė: “Tai melas!” Jie įsitikinę, kad jų spauda reikalauja nušviečia aiškiai. Kai kurie nepaiso stokos žinių nacių spaudoje. Kiti norėtų jų turėti daugiau, bet tos žinios turi būti cenzuruojamos, kad nesuvaldinti minių.

Amerikos universitetai, sulig nacių galvojimo, išleidžia perdaug intelektualų. Amerikos demokratija esanti keblai ir niekam neverta. Amerikos taip vadinama “laisvė” jiems išrodo neveiklia ir netinkamai tarnaujančia tautos siekimams. Esą, Amerikoje tuojau įvyks komunistinė revoliucija, kuriai pradus dėda prezidentas, “raudonasis” Rooseveltas.

Jiems sunku įtikėti, kad Amerikoje, kaip ir Vokietijoje, yra šelpiami bedarbiai ir vykinama viešųjų darbų programa. Jie mano, kad Amerikoje dar ir

dabar yra 16,000,000 badaujančių bedarbių. Net išsižioja išgirdę, kad prie WPA darbų dirbdami darbininkai gauna po \$95 per mėnesį ir kad tie darbininkai nelaikomi kareivinėse militaristinėse disciplinoje.

Jie perkasi ir vežasi į Vokietiją radijus, šilkinės kojines ir visokius pigius menkniekius. Kadangi iš Vokietijos išvažiuojančiam leidžiama išsivežti tik po keturis dolerius per dieną praleisti, tai turtingesnieji užstato paveikslų traukimo aparatų ir brangakmenių, kad turėtų savo smulkios išlaidoms.

Jie taigai išsiveža neisidildomus prisiminimus apie Ameriką. Čia atvykdamai, vokiečiai buna tokio įsitikinimo, kad Vokietijos niekas negali pralenkti ir niekas negali sunaikinti. Bet pabuvojęs Amerikoje, jų tos iliuzijos sukrinka. Kaip daug sukrinka — tik jiems patiems žinoti, nes to iš jų neišgausi. Bet jie nepasakos apie Amerikos gerumus namie, kad Vokietijos nepažėmus. Kai buna Amerikoje, jie randasi apie tris tukstančius mylių tolio nuo Vokietijos, bet ir čia budami jie vaikščioja baimėje.

Amerikos žmonių gyvenimas be baimės ir laisvės jiems nesuprantamas.

Kristupas Kolumbas

KAI, PO didelių vargų, pagaliau, pavyko Kolumbui savo planu sudominti Ispanijos sostą, buvo jis pakviestas prieš buri ano laiko visų sričių mokslininkų savo manymus įrodyti. Tada prieš moksliskus apskaičiavimus buvo statomas šventraštis, visos mokslo sritys buvo neaiškios. Tikrai genijaus Kolumbo buta, kad ir jis budamas karštas šventraščio sakėjas, net matydavęs vizijas savo svajonėse, vis delto surado ir tikrus mokslo kelius, kuriuos gynė. Tikrai reikia labai stebėtis tuo žmogumi, kai jis čia pasineria į Apokalipsės regėjimus, čia, drauge, tiksliai atspėja mėnulio užtemimą... Vadinasi, virš visos gaujos retorikų, plepančių raštininkų ir “teologų ant teologų” tas genijus išliko kaip “kas nors”, kaip ne žodinė vertybė!

Kam Kolumbas veržėsi rasti Naująją Pasaulį? Viena, jame kalbėjo nenurimstas mokslininkas, bet antra, jo pasiryžimuose kilo didingas religinis sumanymas. Kolumbas atidengs visus Aukščiausiojo kurinius, vėliau — paves bažnyčiai visus naujus žmones, iki tol nežinomus, paskui — Kolumbas, iš karaliaus patvirtintų pajamų iš naujo krašto turty, sudarys galingą kariuomenę ir eis vaduoti Kristaus karsto iš netikėlių valdžios... Su šia mintimi Naujojo Pasaulio atradėjas ir mirė, dėja neišpildęs, bet ne dėl savo kaltės. Labai jau nebuvo invertintas šis genijus, davęs pasauliui (tada Ispanijai) antrą pasaulį.

Koks tamprus ryšis Kolumbo su religijos dalykais, rodo ir tas, kad, radęs turtینگus auksu kraštus, jis tikrai manė pasiekęs (iš kitos pusės) tas Aurea Chersonesus vietas, iš kur kadaisiai Saliamonas gavęs auksą savo bažnyčiai išpuosti... Šalia to, tikrai nuostabus to žmogaus tikrieji laimėjimai! (Jis ir mirė nežinodamas, kad rado atskirą žemyną. Manė, kad Katajaus-Kinijos krantus iš kita pus bus pasiekęs...).

Labai didelį vaidmenį Kolumbo genijuje vaidino Ispanijos karalienė, vėliau pavadinta Izabelė Katalikė, kurios gerumas kaip žmogaus ir taurumas bei pranašumas kaip valdovės tikrai žavys. (Tiesa, istorija turi žinėlę, kad ji yra sakiusi, jog tik du kartu gyvenime tėra mądžiusis, — ir tai vienas kartas įvyko, jai netyčia įkritus į Ebro upę... Bet anie laikai tikrai nebuvo tokie puikūs, kaip juos matome iš buržuazinių dailininkų įvairių kurinių, kuriuose žvilga šilkai ir parukai, akį glamonai spalvos, — tikrumoje, sakoma užrašuose, tuose perukuose knibždėdavo keršosios, o po šilkais lupdavosi su purvu oda... Karaliaus rumuose damos ilgomis spilkomis galvas kasė, — del to ir spilkas tokias išradė... Tačiau, tas nieko tiesioginio su Izabele neturi. Ji tik buvo savo laiko žmogus). Ir Izabelės ir Kolumbo buta tretininkų. (Po karališkais šilkais Izabelė, girdi, standžiai budavo apjuosus stėrėnas Pranciškaus ordino juosta).

Tiesa, kalbamoj P. Lapelio knygoj

Kartą to straipsnio autoriui sėdint su grupe vokiečių turistų tulame Pittsburgho viešbuty, keli jų pasiulė lažybas, kad jis negalys pakritikuoti prezidento Roosevelto. Autorius atsistojęs ant kedės ir republikoniška terminologija pasmerkė Roosevelta. Kiti žmonės kalbėtojai plojo ir juokėsi. Bet vokiečiai nusiminė ir laukė atvykstant policijos. Jie labai nusišėbėjo, kad ta policija niekad neatvyko ir kalbėtojų į šaltąją nepasodino.

Kaip vokiečiai myli discipliną ir įstatymus, parodo kadir šis įvykis. Kartą Niagara Falls vokiečiams turistams buvo leista sekti vedėją neprisiilaukiant jokios tvarkos. Vienas jų užlipo ant uolos traukti paveikslus. Kad neįvyktų kokia nelaimė, jis buvo pašauktas atgal. Vėliau visai grupei įsakytą elgtis sulig įstatymo. Jiems įsakytą per visą dieną vedėją sekti eilėje po du. Pradėjus tokią eiseną, jie ėjo kaip kariškiai ir tuojau pradėjo dainuoti “Ich hatt” einen Kameraden” (Aš turėjau vieną draugą). Dainavo ir kitas eisenos dainas. Užbaigus tos dienos turą, keletas vokiečių pasakė, jog tai buvusis linksniausia diena, praleista Amerikoje.

P. Bajoras.

pat, kaip ir indų, tibetiečių, kinų ir japonų. Vidurinėj Amerikoje, darant archeologinius tyrinėjimus, buvo rasta įvairių dramblio raizinių, kur dramblys yra nežinomas. Žmonių rusva arba vario spalva, įvairūs molio dirbiniai, obeliskai, piramidės, laiko santvarka (mėnesis — 30 dienų, metai — 365 dienos su penkiomis tarpkalendorinėmis dienomis) — viskas kaip senovės Egipte”.

Po tiesioginio aprašymo apie Kolumbą autorius dar idėjęs šiuos straipsnius: Kitų jureivių žygiai ir laimėjimai. Naujojo Pasaulio vardas. Iš kur atsirado Amerikos žemyno aboriginai.

Amerikos aboriginų religija. Epochinė istorijos krizė. Bartholomeo de Las Casas. (Šis buvo visų tų žygių žymiausias istorikas, vyskupas, pirmas įšvestas kunigu Amerikos žemyne).

P. S. (Apie šių dienų sambrudžio Ispaniją, ir išvados).

Graži dail. B. Macutkevičiaus viršeliu ši stambi ir tikrai Amerikos lietuviams žinotina knyga gaunama už dolerinę iš leidėjo, adresu: “Sakalas”, Kęstutio 36, Kaunas, arba iš šių žodžių rašytojo — adresu: Arėjas Vitkauskas, 2138 W. Coulter St., Chicago, Ill.

Arėjas Vitkauskas.

Lietuva

(Klaipėdą praradus)

Jei tolimam Tibete balsamo butų, Skubėčiau tad į Tibetą, Tavo kruvinoms žaizdoms. Pririnkčiau balsamo tenai gaivinančio Ir gailėsčio sušvelninta ranka Žaizdas nuplaučiau ir apriščiau. Kad vėl stiprėtų tavo sužeista dvasia Ir tu, nors liudna, nuskrįsta Sveika galėtum žengt pirmyn Su garbe, viltim ir drąsa. Bet tokio balsamo pasaulio nėra Ir mielaširdystės lempos gėsta: Kelių vilkų lojimas išgązdino, Apvylė visus: garbė pamiršta; Istikimumas turi savo kainą; Atsikvėpsim valandą kitą, Bet ar ilgam? Kuomet pakvaišusiam Pasaulyje žmoniškumas uždraustas, Taika ištremta, — tik jiega dievinama.

Vanda Bijanskienė.

Ruduo

(Sekimas)

Nyksta-nyksta vasarėlė — Jau ateina rudens dienos; Medžiai gelsta, lapai krinta, Stypso šakos liudnos, vienos...

Upės rusčiai šniokščia-teka, Laukai, miestas paniurėjo; Nusiminus gamta skundžias: “Ruduo šaltas jau atėjo!”

Greitai-greitai žiemos laikas Gojų-miestą aplankys; Sniego gunės, pūgos, šaltis Tvirtai viską surakys...

P. Bajoras.

Nutilusi psalmė

Tik vakar nugiedoję psalmės padangę už mylių tolimų.

O šiandien nutilo — nė kvapo klaikiojo palangėje, nė godų aistrių.

Nugiedojote. Nutilote. Dabar miegate graučius kaip sfinksai užburti.

Tačiau jusų simfoniją vis dar jaučiu, nors jie — many kurti.

Girdėjau rytus, dienas ir vakarus giedant — jie gieda kas sekundę.

O rankos ištiestos bemeldžiant ir keikiant per dienas nusviro į klastą, pagunda.

Girdėjau — tu lydėjai prie vartų prakeikimo mane. Tik dabar nutilai.

Nekvatiki mane. Ne aš prakeikimui užgimęs, ei ne — palaimink tiktai.

Tikiu — pabus kurčioji ir apakinta širdis už metų, gal dviejų ar trijų...

Bet dabar nutilo vakarykščiai šaukliai. Nutilo ir nebėra jų.

Tik vakar nugiedoję psalmes padangę, šiandien — nė aido jų.

Ir širdį skaudančią rausvai pakando. Išnyko tarp kančių...

Antanas Virbickas.

Susivienijimo Reikalai ir Veikla

Geriau vėliau negu niekad

Prizadėjimas ir prizado neįpildymas, niekam garbės nedarė ir nedarys. Duotas žodis privalo būti išlaikomas.

Pereitame Pažangos Vajuje su daugeliu kitų ir man teko atsidurti prizado neįpildytojų legery. Bet geriau vėliau, negu niekad, tad dabartiniame Antrame Pažangos Vajuje, mes visi tie atsilikėliai galime tą negarbę nuo savęs numesti ir atsistoti veikliųjų eilėje. Ir neabejotina, kad ne vienas ar du tą padarysime, bet padarysime visi, kad daugiau ir mus niekas pirštais nerodytu.

Jeigu nori grybų rasti, tai turi anksti atsikelti ir eiti pirm, negu kiti nugrybaus. Norint savo pareigą atlikti ir gauti naujų narių, nereikia iaukti, kol kiti juos pakalbina ir prirašys. Jeigu atidėliodami sakysime, kad "dar daug laiko yra, dar spėsiu savo pareigą atlikti", tuomet apskuręs kaimynas užbėgs mums už akių ir juos pakalbina. Tada ir vėl liksime neatlikę savo pareigas.

Norėdamas užtikrinti savo pareigos atlikimą, aš jau pradėjau darbą ir jau turiu dvi išpildytas aplikacijas po \$1,000 apdraudai ir ta graži pradžią duoda proga pasirašinti tolimesniam darbiui.

Sia proga man malonu kviešti darban visus mano kategorijos draugus, pereitame vajuje atsilikėlius, kad visi savo pareigą atliktume ir jeigu re po daugiau, tai bent po du narius į SLA prirašytume. Tada niekas negalės iš mus juoktis ir sakyti, kad mes same tinginiai, negalintį savo pareigą atlikti. Geriau vėliau, negu niekad, mums dabar atėjo kaina pasirodyti.

Butų malonu išgirsti nuomones ir kitų pereitame vajuje atsilikėlių, ką jie mano daryti šiame vajuje.

K. J. Paulauskas.

SLA Antras Pažangos Vajus

Gerbiame SLA kuopų ir apskričių darbuotojai! Vajai yra konstruktivūs organizacijos darbas ir visiems turi būti lygiai arti širdies. Prirašinėjime naujų narių neturi būti pavydo, pagiežos, keršto bei neapykantos. Taipgi politiniai sumetimai neturi būti pinami organizatviame darbe. Aiškiau sakant, organizatoriai neprivalo laikytis bent kurios grupės nusistatymo, kuri paslapčiom bandytų vienokiu ar kitokiu būdu trukdyti pasekmingam judėjimui laike vajų. Politika nėra naudinga dėl SLA, o ypatingai to labiau laike konkurso.

Malonų SLA apskričio organizatoriai ir visi darbuotojai! Antrame Pažangos Vajuje mes visi mėginkime darbuotis agitacija už vajų ir prirašinėjime naujų narių. Didelėse kolonijose, skaitlingai apgyventose lietuviškas galima puseitai daug naujų narių gauti. Tik reikia noro ir pasisveitimo. Nei prakalbės, nei generaliai organizatoriai negali daug gelbėti, jeigu vietiniai organizatoriai nepaiso dirbti arba aiškiau sakant nenori dirbti. Tiesa, geros prakalbės pagelbsti organizatoriams naujų narių gauti, bet jie turi patys aplikantus kalbinti ir rašyti. Bendrai dirbant Antrame Pažangos Vajuje mes galime mūsų kolonijoje apie porą šimtų naujų narių.

A. Birieta.

Chicago, Ill.

Priminimas SLA kuopoms

Jau prasidėjo rudeninis sezonas. O kaip ilgai truks suaukti žieminių sezoną? Nei nepajusime, kaip žieminis sezonas mums ant kulnų užlips. Kagi turi suplanavę SLA kuopos tame sezone veikti? Kiek SLA kuopų rengiasi suteikti savo nariams ir sykiu visuomenei kultūrinių pramogų: paskaitų, prelekcijų, agitacinių prakalbų, tikslų verbatimą naujų narių į savo kuopas? Kur dingio SLA kuopų rengiami koncertai, teatrai, iškilmingos vakarienės pagerbimui užsitarnavusių veikėjų SLA ir lietuvių? Kai kurios kuopos netir paprasto šokių vakarėlio nepajieja surengti. Tai jau apsielidimas ir neatleistinas prasižengimas kuopų valdybų ir pačių narių!

Spalio 1 dieną prasidėjo S. L. A. Antras Pažangos Vajus. Čia jau nėra vietos laukti, kad į kuopas subėgtų nauji nariai nekviesti, neskatinti, neužinteresuoti. Čia reikia gyva agitacija ir tai vienvalinė. Ir netik per kuopų ir distrikto organizatorius, bet pareiga visų narių dirbti.

Chicagoj skaitoma 100,000 lietuvių, o prie SLA priguli tik pora tūkstančių. Tai lašas viedre vandens! Chicago ir apilinkės turėtų turėti mažiausiai nors 10,000 SLA narių. O neturim delto, kad nebuvo kam tuo reikalu rupintis. Dabar pasukim ratą į kitą pusę ir mes SLA nariai padirbėkim verbatim naujų narių, o pasekė bus gera.

Pakeltu upu prie darbo — verbuokim naujus narius į savo kuopas!

Dr. A. L. Graičūnas.

Mahanoy City, Pa.

SLA 211 kuopos veikla

Artinantis rudeniniam sezonui, SLA 211 kuopa rengia gražų koncertą ir balių su šokiais. Šitas dvilypis puikus parengimas įvyks spalio 15 dieną, p. Norkevičienės svetainėje, Mahanoy City, Pa. Koncertinė programo dalis prasiidės 7 val. vakare, o apie 9 val. prasidės šokiai. Tai bus sekmadienio vakaras, nuo darbų liuosas laikas ir kadangi įžanga tikrai 50 centų, tai tikimasi turėti daug publikos, nes kiekvienas nori išgirsti gražių dainų ir linksmai pasišokti.

Koncertinę programo dalį išpildys šv. Juozupo lietuvių grupės nusistatymo, kuri vadovys prof. J. Šliuželio, kuris yra čia gimęs ir augęs jaunas gabus lietuvis. Choras, kuriam jis vadovauja, irgi susideda (su maža išimčia) iš čia gimusių ir augusių jaunų lietuvių ir lietuvių. Šitas Mahanoy City lietuvių choras dalyvavo ir puikiai atsižymėjo New Yorko Pasaulinėje Parodoje per Lietuvių Dieną. Todėl neabejojame, kad lietuviška publika skaitlingai susirinks pasiklausyti šio choro gražiai dainuojant lietuviškas daineles. SLA 211 kuopa jaučiasi laiminga, kad gauna patarnavimą šios puikios dainų organizacijos savo koncertui, nes išties galės pilnai patenkinti klausytojus.

Šokiam orkestras irgi yra puikiai išsilavinęs, kuris gros amerikoniškus ir lietuviškus šokius. Taip kad seni ir jauni galės gražiai ir linksmai pasišokti.

Dainos, muzika tai yra žmonijos dvasiniu penu, bet šio pramogos rengimo komisija tuo nepasitenkina: ji nori, kad ir kumas gautų peno arba

maisto, todėl šiuos žodžius rašantį užtikrino, kad bus garbių gėrimų ir užkandžių. Jei šitaip, tai galima drąsiai sakyti, jog tai bus gražus pažmonys ir į tokią sueiga galima visus kviešti. Todėl, varde SLA 211 kuopos, ir kviečiame visus šios apilinkės S. L. A. narius, visus vietinius ir visus šios apilinkės lietuvius šiame parengime dalyvauti. Pasižymėkite dieną, laiką ir vietą, kad nepamirštumet.

Korespondentas.

Akron, Ohio

A. a. Pranas Indzelis, SLA 198 kuopos narys

Rugsėjo 14 d. numirė SLA 198 kuopos narys Pranas Indzelis. Palaidotas rugsėjo 16 d. Union Cemetery, St. Clairsville, Ohio. Laidotuvėse oficialiai dalyvavo SLA 198 kp., pasiusdama atstovybė pirm. B. Versacką ir raštininką V. T. Neverauską. Taipgi dalyvavo velionio artimas draugas J. Išganaitis su žmona ir po dukra. Kadangi velionis P. Indzelis numirė gyvendamas Blaine, Ohio, kuris randasi virš šimto mylių nuo Akrono, tai nebuvo galimybių visiems 198 kuopos nariams dalyvauti laidotuvėse.

Taipgi oficialiai dalyvavo U. M. W. of A. Blaine Local No. 2159 pres. J. Stankevich, vice pres. F. Slenski ir comm. J. Matuska.

Prie karsto pirmoje vietoje stovėjo gražus gėlių buketas nuo SLA 198 kuopos, taipgi nuo U. M. W. of A. Local 2159, nuo Kazio Morma ir šeimos, nuo kaimynų ir draugų.

Ant kapo pritaikintas momentui kalbas pasakė nuo SLA 198 kuopos V. T. Neverauskas, nuo Unijos lokalo J. Stankevich. Laidotuvėmis rūpinosi Kazys Marma.

Velionis P. Indzelis prisirašė prie SLA 198 kuopos 1925 metais, gyvendamas Akrono. Jis gerbė ir mylėjo SLA. Lankydavo kuopos susirinkimus ir parengimus. Užėjus nedarbui 1932 metais, persikėlė gyventi į Blaine, Ohio, į mainas ir gyveno iki nelaboj mirtis išplėdė iš mūsų tarpo. Kada velionis Indzelis atvykdavo į Akron aplankyti savo senus draugus ir SLA 198 kuopos valdyba patardavo jam persikelti į artimesnę kuopą, tai jis atsakydavo: "Aš nežinau ar kitose kuopose kas rupintųsi tiek daug apie mane, kaip jūs kad rupinatės, o ypatingai laike ligos jūs viską taip sutvarkote, kad rodo neparipijamos geriausios prie gyvenčiam su valdyba ir po vienu stogu". Ir P. Indzelis apsisprendęs Akroną visada statydavo klausimą: "O jeigu aš numirčiau, ar atvažiuotų nors vienas SLA 198 kuopos narys pažūrėti kur mane pakasė?" "Žinoma, kad taip", atsakydavo kuopos valdyba, "nes tai mūsų šventa pareiga, neatsižvelgiant kaip toli kuopos narys gyventų". Tada P. Indzelis susijaudinęs ir slėpdamas birančias ašaras, tardavo: "Aš norėčiau ir ant toliau pasilikti toje kuopoje, kurioje prisirašiau". Tas atsitiko liepos mėnesį, kada P. Indzelis paskutį kartą lankėsi Akrono.

A. a. P. Indzelis Amerikoje išgyveno virš 30 metų. Čia neturėjo jokių giminių, tik vieną brolių Lietuvoje. Numirė sulaukęs 52 metų amžiaus. Laidotuvėmis rūpinosi Kazys Marma, kaip administratorius, kuris ir SLA 198 kuopai telegramu pranešė apie P. Indzelio mirtį. Kazys Marma patariškė: "Kada gėlininkas atnešė gėles nuo SLA 198 kuopos, tai aš apsišverčiau, bet lada pamačiau delegaciją, tai apsidžiaugiau". K. Marma yra artimas velionio draugas, kuris daug triuso padėjo laike laidotuvių ir kada P. Indzelis buvo ligoninėje.

Varde SLA 198 kuopos tauriu nuoširdų ačiū K. Marmai už jo rūpestį, o tau broli Pranaš, mūsų SLA didžiausios šeimos nary, lai buna ramu šios šalies žemelėj iki mes pas ta ve ateisim.

E. St. Louis, Ill.

Apsivedė SLA 314 kuopos narys, Pranas Kurelaitis

Rugsėjo 12 dieną čia įvyko didelės vestuvės — apsisvedė SLA 314 kuopos narys, Pranas Kurelaitis su p-le Stella Kaminski. Šiuba jauniejai paimė šv. Adalberto bažnyčioje. Pamerėmis buvo p-lė Stella Szewczyk, p-lė Lillian Kurelaitis ir p-lė Sophie Wondolowski. Pabroliai — Leo Shimkus, Michael Szewczyk ir Walter Klosek. Gėles nešė jaunosios gimitaitė Joan Kaminski.

Po vestuvių buvo surengta puota lenkų svetainėje. Švečių vestuvėse dalyvavo apie 500. Tokių didelių ir šaunių vestuvių mūsų mieste dar niekas neatmena.

SLA 314 kuopos narys, Pranas Kurelaitis, yra darbus jaunuolis. Jis nemaža dirba tarp lietuvių ir tarnauja mūsų miesto policijos departamente. Jis yra baigęs Kirkville State Teacher's kolegiją, o dabar rengiasi plačiau pasimokslinti savo tarnybos pareigoms. Apsivedęs žada daugiau ir pas lietuvių dirbti.

Po vestuvių įjauvedžiai medaus mėnuliui praleisti išvyko į Washington, D. C.

Nuo savęs linkiu jaunajai porelei linksmo ir smagaus vedybinio gyvenimo.

J. Bulota.

Pittston, Pa.

SLA 346 kuopos naujų narių įvedinimui bankietas

SLA 346 jaunuolių kuopa, kurią savo pastangomis suorganizavo sesuo M. Banelienė, labai rupestingai rengiasi prie raijų narių įvedinimo banrietio, kuris įvyks trečiadienio vakare, spalio 18 d., Casino svetainėje, 934 Main Street, Pittstone.

Išsiuntinėta visoms SLA 7 apskričių kuopoms užkvietai ir minėta bankietą. Dageilis kuopų tuos užkvietais nuoširdžiai priėmė ir daugelis narių prisidėjo bankiete dalyvauti.

Bankietui tikietus galima gauti pas seserį M. Banelienę, 135 Lambert St., Pittstone, pas 346 kuopos narius, pas buvusį Pažangos Vajaus general. organizatorių Joną Andrių, pas 35 kuopos sekr. V. Botyrių ir pas 115 kuopos sekr. ir org. Jurgį Kiguolį.

Naujiems nariams, įsirašiusiems laike Pažangos Vajaus, šis bankietas bus veltui — už juos užmokės Centras.

Kuopų raštininkai turi priduoti naujų narių skaičių S. I. A. 346 kuopos bankieto rengimo komisijai sesers Banelienės adresu neveliau saivate prieš bankietą. Taipgi ir išparduoti tikietų skaičių, kad komisija žinotų del kiek žmonių prirengti valgių.

Bankietas bus tikrai smagus. Ilgų kalbų nebus. Laike bankieto kalbės Pažangos Vajaus vedėjas Tėvynės redaktorius Kl. Jurgelionis, p. J. B. Šaliunas, buvęs SLRKA sekretorius ir jaunuolis Dr. K. J. Retkevičius, kuris įsirašė į SLA laike Pažangos Vajaus.

Bus gražus muzikalis programos, kurį išpildys vietiniai ir svečiai dainininkai ir muzikantai.

Bankietui užsibaigus, bus smagus šokiai prie geros orkestrės. Valgius gamins pačios SLA 346 kuopos narės, padedant jų motinėlėms.

SLA 346 jaunuolių kuopa rengiasi priimti visus kogeriausius. Visų 7 apskričių kuopų pareiga yra dalyvauti šiame bankiete ir priduoti mūsų jaunuoliams energijos. Juk tai pirmutinis jų parengimas. Atidėkijimui už atsilankymą jaunuolių kuopa nepamirš atlikti kitų kuopų parengimus.

Tat visi rengimės į SLA 346 jaunuolių kuopos bankietą ir sykiu su jais praleiskime smagiai laiką.

Pittstonietis.

Mt. Greenwood, Ill.

SLA 178 kuopos veikimas

SLA 178 kuopos rudeninis piknikas gerai pavyko. Tai buvo rugsėjo 10 dieną, Ryans Woods. Kurie dalyvavo tame mūsų kuopos parengime — visiems tariau širdingą ačiū. Taipgi ačiū Tėvynai, Naujienoms, Sandarai, Draugui ir radio programų vedėjams Išudrikui, Margučiai ir Šaltmiriui už mūsų parengimo išgarsinimą.

Nuo pikniko liko "Dievo dovanos" — pusbačkis alaus, tai rugsėjo 17 dieną kuopos nariai susirinko ir "sutvarkė" tą dovaną. Susirinkimas buvo smagus ir draugiškas. Išgėrėme po taurę už darbuotojų trusą ir palinkėjome jiems ir toliau sėkmingai dirbti. O kuopos įjauvedžias K. Jurenas prabilo: "Šiandien tikrai smagiai laiką leidžiame!" ir paklojo ant stalo dolerinę. Jį pasekė su aukomis p. Sandra, paaukojęs \$1, p. Lukošienė \$1,50, p-lė Janulis \$1, p-lė Daunis \$1, išdo globėjas K. Jurkus \$3.

SLA 178 kuopa randasi gerame stovy, išde turi pinigų ir jos parengimai bus pasekmingi. Kuopos susirinkimai ramūs ir neilgi, net smagu tokius susirinkimus ir lankyti. Nariai verti už tai didelio pagyrimo.

B. Valantinas, SLA 178 kp. koresp.

Paterson, N. J.

SLA 101 kuopos veikimo

SLA 101 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyko rugsėjo 7 d., 62 Lafayette St. Susirinkimą atidarė ir vedė pirm., V. Adomaitis. Pereito susirinkimo protokolas perskaitytas ir priimtas vienbalsiai.

Iš ligonių lankytojų komisijos pasiškėjo, kad sirgo mūsų kuopos pirmininkas, brolis V. Adomaitis. Jis išsirgo 15 dienių, bet dabar jau pasveikęs. Reportas priimtas.

Rudeninio baltiaus komisijos reportas priimtas ir nutarta surengti vakariene del naujų narių įvedinimo. Baltiaus rengimui išrinkta komisija: vice pirm. O. Jusaitienė, P. Pališauskienė ir P. Točionienė. Vakarienė įvyks spalio 21 d., 62 Lafayette St. Po vakarienės bus šokiai.

SLA 101 kp. ir L. S. D. draugijos balius įvyks lapkričio 11 d., Lenkų Svetainėje. Minima svetainė yra labai patogi šokiams, todėl ir paimta, kad mūsų kuopos ir L. S. D. draugijos parengimas Patersono ir apilinkės lietuvių galėtų gerai pasilinksinti. O labiausia tai taikoma del mūsų jaunimo, kurio tikimės daug ir tą parengimą atvyks.

Sekantis SLA 101 kuopos

susirinkimas įvyks spalio 5 d., toje pačioje vietoje ir tuo pačiu laiku. Visi nariai esate kviečiami atsilankyti ir užsimokėti mėnesines duokles, kad neliktumet suspenduoti. Atsiveskite ir savo draugus bei gimines prie SLA 101 kuopos prisirašyti.

J. Treinis, SLA 101 kp. koresp.

Des Moines, Iowa

A. a. Adolfiną Vaitkevičienę, SLA 227 kuopos narę

A. a. Adolfiną Vaitkevičienę (White) netikėtai numirė rugpjūčio 24 d. Ji važiuo į mokyklą, kur ėmė pamokas del gavimo pilietybės popierių. Išlipus iš gatvekario, dar turėjo eiti du skersgatvius. Beidama su keliom draugėm, stajiai be sąmonės sukniubo. Draugės nubėgo į mokyklą, iš kur gauta automobilis ir tuojau ligonė buvo vežama į ligoninę. Bet bevežant numirė ir visi kiti palinksiminimai.

A. a. Vaitkevičienė buvo našlė. Jos vyras numirė kolia dvylika metų atgal. Jis buvo užmuštas anglių kasykloje. Po to a. a. Vaitkevičienė gyveno be vyro ir gana vargingai. Dideliame nuliudime ji paliko du sunus ir dvi dukteris, kurių jauniausia yra dar tik 8 metų amžiaus.

Velionė tapo palaidota rugpjūčio 28 dieną su bažnytinėmis apeigomis. SLA 227 kuopa nupirkė gėlių buketą už 5 dolerius.

Lai buna tau Adolfiną lengva Dėdės Samo žemelė.

Pranas Taroškus.

Chicago, Ill. (BURNSIDE)

SLA 63 kuopos jubiliejus

SLA 63 kuopa smarkiai rengiasi prie savo jubiliejinio parengimo. Mat šiemet sukanka 25 metų nuo SLA 63 kuopos susiorganizavimo Rurnside s Polonijoje. Taigi kuopa deda visas pastangas, kad šį parengimą padaryti kojdomiausiu. Parengimas įvyks spalio 15 dieną, K. of P. svetainėje, 9231 Cottage Grove Ave. Roselando Scenos Mylėtojų Ratelis suloš juokingą komediją. Yra vedama derybos su Andrejavo šokėjų grupe, kuri žada duoti keletą klesiškių šokių. Taipgi bus gerų kalbėtojų. Gal ir pats SLA prezidentas F. J. Bagočius atvažiuos iš Bostono.

Taigi visi SLA 63 kuopos nariai ir visi burnsidečiai pasižymėkite spalio 15 dieną ant savo kalendoriaus, kad nepamirštumet, nes tokia proga reatai pasitaiko.

Komisijos Narys.

St. Louis, Mo.

Balius, balius!

Kadangi SLA 214 kuopa rengia tik vieną balių kasmet, tai prie to baltiaus gerai prišiuošia, kad publika būtų pilnai patenkinta ir kad visuomet žinotų, jog SLA 214 kuopos parengimai yra gražūs ir verti atsilankymo. Rengdama balius, kuopa visuomet pasamd gerus muzikantus. Dabar rengiamame baliuje irgi gros orkestrai — vienas lietuviškus, o kitas amerikoniškus šokius.

Įžangos tikietai į balių tik 25c. perkant išanksto, o 35c. perkant prie durų. Su tais tietais bus galima laimėti pinigais dovanas. Balius įvyks spalio 21 d., Polish American Hall, 1940 Cass Ave., St. Louis, Mo. Prasidės 7:30 val. vakare.

Kaip vietinius, taip ir visos apilinkės lietuvių kviečiame šiame SLA 214 kuopos baliuje dalyvauti.

SLA 214 kuopos valdyba dirba per ištisus metus, kad

kogeriausiai visiems savo nariams patarnauti. Dabar visi nariai yra prašomi pasidabuoti nors sykį per metus, tai yra platinti baltiaus apgarsinimus ir stengtis parduoti bent po 10 tikių. Kiekvienas narys turėtų pasiulyti savo groserninkams, bučerninkams ir kitiems biznieriams, pas kuriuos visokius reikmenis kasdien perka. O tame mūsų baliuje gali dalyvauti ir svetimtaučiai.

Walter Domash, SLA 214 kp. sekr.

Chicago, Ill.

SLA 260 kuopos metinis balius

SLA 260 kuopos balius įvyks sekmadienį, spalio 15 d. vakare, Marquette svetainėje, 69-th ir Western Ave. Skambės dainos ir muzika.

Vakaras bus įvairiais pamarginimais, kaip tai: šokiai, jaokai, dainos, kalbos, muzika ir visi kiti palinksiminimai.

Prisidėjo dalyvauti p-lė Josephina Stanaitytė ir aš esu tikra, kad su savo maloniu balsu panelė Josephina sužavės atsilankusią publiką. Taipgi pirmą kartą tarpe lietuvių dalyvaus jauna panelė, kuri su akrobatikais žaidimais pildys šoki. Taipgi pirmą kartą pasirodys kuopos choras, kuris susideda vien iš kuopos narių, kurie myli tikras lietuviškas liaudies dainas ir nenori jas užmiršti.

Kaip matote, bus linksmybių daugybė. Rengimo komisija deda visas pastangas, kad šis vakaras atsižymėtų įvairumu ir gražumu.

Todel, gerbiameieji, nepraleiskite progos, bet atsilankykite ir sykiu su kuopos nariais pasijuokite, pasidainuokite ir tikrai smagiai vakarą praleiskite.

Žinoma, bus geras orkestras šokiams. Įžanga maža, tik 25 centai.

Nuoširdžiai užpršo vardan rengimo komisijos

Genovaitė Zelnis.

Brooklyn, N. Y.

(FLATBUSH)

A. a. Viktorija Ščegauskienė, SLA 287 kuopos narė

Baisioji mirtis atskyrė iš mūsų tarpo mums labai brangią ir darbščią mūsų kuopos narę, a. a. Viktoriją Ščegauskienę (Ščegaus). Ji iš gyvųjų tarpo atsiskyrė rugsėjo 19 dieną. Laidotuvėmis rūpinosi graborius J. Garšva, kurio koplyčioje velionė buvo pašarvota. Į pagrabą susirinko daug žmonių — velionės giminių, draugų ir pažįstamų. Prie grabu buvo daugybė gražių gėlių vaiznių. Palaidota be bažnytinių apeigų Pechogue, L. I. Į kapus palydėjo geros burys lydetojų.

Velionė Viktorija buvo dar jauna moteris — vos 43 metų amžiaus. Dideliame nuliudime paliko savo vyrą Benediktą Ščegauską, motiną ir tris seseris. A. a. Ščegauskienė buvo veikli netik SLA 287 kuopoje, bet daug veikė ir kitose rganizacijose — ypač Brooklyn Moterų Vienybės draugijoje, kur ėjo išdininkės pareigas.

Jos darbštumas, draugiškumas ir maloni šypsena pasiliks su mumis tol, kol mes pas ją į amžinąjį nunekelesime.

Mūsų SLA 187 kuopa liudi sykiu su velionės vyrų Benediktu Ščegausku. Lai a. a. Viktorijai Ščegauskienei bus rami šaltoji žemelė, o jos vyrui reiškiamie giliai ir širdingai užuojautą šioje didelio liudėsio valandoje.

U. B.

AR ATLIKOTE

SAVO

SLA

PAREIGĄ?

Susivienijimo Pildomoji Taryba New Yorke Atliko Daug Darbo

Protokolas

SLA PILDOMOSIOS TARYBOS SUVAŽIAVIMO,
IVYKUSIO 11—17 DIENOMIS, 1939 METŲ, SLA
CENTRO RASTINĖJE, 307 WEST 30-TH STREET,
NEW YORK, N. Y.

(Tąsą)

"COMMONWEALTH OF PENNSYLVANIA
INSURANCE DEPARTMENT
Harrisburg
THE COMMISSIONER

November 10, 1938.

Mr. F. J. Bagočius, President
Lithuanian Alliance of America,
253 Broadway
S. Boston, Massachusetts.

Dear Mr. Bagočius:

Supplementing our letter of October 14, may we state that we have been advised by the Attorney General that your Organization should follow the procedure outlined in Section 37 of the Act of July 17, 1935, P. L. 1092 in changing the location of your place of business rather than the procedure outlined in Section 1 of the Act of July 11, 1917, P. L. 804.

Very truly yours,

OWEN B. HUNT,
Insurance Commissioner,
(sig.) R. L. Alexander, Chief,
Division of Companies.

Iš to rodės aišku, kad įstatymai neverčia nė kuopų formaliai atsiiklausti, nė teismo leidimą gauti. Bet Pild. Taryba su kėlimu nesiskubino, nes lėšų klausimas buvo rimtas. Tuo pat laiku nekuriu SLA nariai, savotiškais išskaičiavimais, užvertė Penna. Insurance Departamentą įvairiais skundais, kad prisiejo man važiuoti ir padėti p. Komisionieriui Taggart išaiškinti.

Kalbant apie įstatymus, p. Taggart buvo tos nuomonės, kad Attorney General ir jo pirmtakunas, p. Hunt, galėjo klysti, ir todėl patarė laikytis 1917 m. įstatymo numatytos procedūros. Toks p. Komisionieriaus patarimas buvo lygus įsakymui. Asmenys, skundę Susivienijimą, pasisamdė advokatą p. Frank Slattery iš Wilkes Barre, Pa., kad priversti Susivienijimą perkelti Centro raštinę ir Tėvynės spaustuvę iš New Yorko į Wilkes Barre, kur yra dabar Susivienijimo legalė Vyriausia Raštinė (Home Office).

Susirašant su p. Slattery paaiškėjo, kad jis yra instruktuos užvesti prieš Susivienijimą "Mandamus" bylą, kad priversti SLA keltis į Wilkes Barre. Kadangi tokia byla padarytų Susivienijimui netik didesles pinigines išlaidas, bet sukeltų suirutę ir piktumus SLA narių tarpe, tad aš nuvažiuavau į Wilkes Barre tokius žygius sustabdyti, jei bus galima. Pasitarime su adv. Slattery dalyvavo ir SLA legalis patarėjas Pennsylvanijoje, adv. J. S. Lopatto, ir visapusiai išsiaiškinus reikalą, sutarėm:

1. Adv. Slattery bylos prieš SLA neužves.
 2. Atsiklausime SLA kuopų Pennsylvanijoje. Visų kuopų didumos, netik balsuojančių, pritarimas yra reikalingas.
 3. Jei kuopos nubalsuos už Pittsburghą, adv. Slattery kalbėdamas už savo klientus pasakė, kad sutiks ir bylą teisme nebus.
 4. Jei kuopos nubalsuos už Wilkes Barre, SLA turės kraustytis į Wilkes Barre.
 5. Balsavimo procedūra turi būti legaliai sutvarkyta, kad nekiltų ginčai.
 6. Vienaip ar kitaip nubalsavus, Penna. Insurance Komisionieriaus sutikimas turi būti gautas.
- Tokiu būdu, manau, prašalinau nemaloniją ir pavojingą akciją mūsų Susivienijime.

F. J. Bagočius,
SLA prezidentas.

Raportas priimtas.

5. SLA vice prezidentas, J. K. Mažukna, pateikia sekamą savo raštišką raportą:

RAPORTAS SLA VICE PREZIDENTO, PILD. TARYBOS SUVAŽIAVIMUI RUGSĖJO 11, 1939

Gerbiamieji Pild. Tarybos Nariai:

Nuo pereinimo Pild. Tarybos suvažiavimo kovo 1 dienos, 1939 m., iki šiam suvažiavimui, buvo man pavesta keletas taip sakant specialių darbų, kuriuos mano supratimu atlikau gerai.

Per tą laikotarpį buvo duotų du morgičiai Pittsburgho apieilinkė, kurie man buvo pavesti prižiūrėti. Vienas morgičius buvo duotas del Anna Dominytes, sumoje \$2,700.00; antra paskola buvo duota del Peter ir Katharine Gopp. Abudu skolininkai yra lietuviai. Sutvarkymui-peržiūrėjimui "title" ir sudarymui reikalingų paskolos dokumentų buvau paėmęs advokatą lietuvių ir SLA narį K. N. Bardzil. Paskolos ir bond dokumentai, kurie buvo užreikorduoti Al-

leghehy's County, buvo per mane pasiūsti iždin. adv. K. P. Gugui. Paskolos aplikacijos ir kiti popieriai buvo pasiūsti sekr. Dr. M. J. Vinikui liepos 20 d., 1939 m.

Kėlimas SLA Centro į Pittsburghą

Pereitas Pild. Tarybos suvažiavimas paskyrė mane ir prezidentą F. J. Bagočių į komisiją ir pavedė mums tuo visu darbu rūpintis — dirbti ir sekančiam Pild. Tarybos suvažiavimui raportuoti. Kadangi darbas dvejojas — dvi rūšys: pirma susižinojimo ir atlikimo visų reikalų su Pennsylvanijos Insurance departamentu; antras — suradimas tinkamos vietos del Centro raštinės ir spaustuvės, kas būtų galima perstatyti sekančiame Pild. Tarybos suvažiavime del susipažinimo, ir pirkimo. Du skirtingi darbai paliečianti vieną reikalą — kėlimą SLA Centro į Pittsburghą, buvo pavesti del dviejų komisijos narių atlikti. Komisija darbą pasidalino: prezidentas Bagočius apsiėmė visą reikalą atlikti su Insurance Departamentais ir su valdžia. Man buvo pavesta apžiūrėjimas tinkančios vietos Pittsburghe. Kas buvo veikiami ir kas yra nuveikta su Pennsylvanijos Insurance Departamentu, aš čia neraportuosiu, bet paliksiu tą dalį išpildyti komisijos nariui prez. Bagočiui. Aš tikrai raportuosiu, kiek man pavyko ir kiek atlikau suradimo tinkamos vietos del SLA Centro Pittsburghe.

Pereitime Pild. Tarybos suvažiavime aš daug aiškinau Pild. Tarybos nariams ir Kontrolės Komisijos nariams apie vieną namą ant Brighton Road Pittsburghe (tas namas buvo jau žinomas kai kuriems Pild. Tarybos nariams ir redaktoriui Kl. Jurgelio-niui). Tas namas būtų tinkamas del Susivienijimo Centro, kaip parankumu, vietos gražumu ir labai pigia kaina. Tame laike, kada aš kalbėjau apie tą namą budamas New Yorke Pild. Tarybos suvažiavime, tas namas buvo parduotas Mr. Flanery už \$16,000.00. Mano vis buvo numatoma, kad Susivienijimas tą namą galės nupirkti tarpe penkiolikos ar aštuoniolikos tukstančių dolerių. Taip įvykus, aš nenorėjau daugiau apie tą namą nė kalbėti, bet leidaus įieškoti daugiau tinkamų vietų. Su pagelba įvairių agentų ir draugų peržiūrėjau keletą desėtkų visokių vietų ir namų, kur buvo kiek įmanoma ir tinkanti vieta. Surinkau visas reikalingas informacijas ir nutraukęs paveikslus, siunčiau antram komisijos nariui prezidentui Bagočiui su paaiškinimais, kas yra surasta ir kas yra veikiamas.

Balandžio 14 d., 1939 m., atvykus prezidentui Bagočiui ir redaktoriui Kl. Jurgelioniui į Philadelphia pas Insurance Departamento komisionierių Mr. Taggart pasitarimui reikale kėlimo Susivienijimo Centro į Pittsburghą, tai pakviečiau juos, kad jie atvažiuotų į Pittsburghą del platesnio pasitarimo ir kad galėčiau parodyti tas vietas, kurios yra nužiurimos kaip tinkamos del Susivienijimo Centro. Atvykus Bagočiui ir Jurgelioniui į Pittsburghą, praleidom porą dienų (bal. 15 ir 16) del apžiūrėjimo namų ir vietų, kuriuos aš stengiausi parodyti geriausiai kaip galima. Pavestą man darbą apžiūrėjimui vietos del Susivienijimo Centro, rodos atlikau, nes reikalui atėjus galėčiau Pild. Tarybai bei pirkimo komisijai nurodyti tinkamumą vietų ir namų.

Turiu pasakyti, kad yra tinkančių vietų ir labai pigiomis kainomis, bet kaip ilgai tas bus, tai sunku pasakyti. Turiu tikrai tiek pasakyti, kad vietą nebus bėdos surasti, arba geriau pasakius pasirinkti iš tų visų, kas jau yra surasta. Laikui bėgant gal bus kas dar geriau patėmyta del geros ir naudingos vietos SLA Centrai Pittsburghe. Nebūtų bėdos ir su Insurance Departamentu, jei nebūtų iš mūsų pačių narių daroma visokie nepamatuoti skundai, trukdymai ir kojų kaisiojimai. Darbas jau senai būtų atliktas ir būtų tikra ramybė del Susivienijimo, bet kol kas dabar turim pasakyti, kad tas darbas dar tęsiasi. Bet reikia tikėtis, kad bus viskas tvarkingai atlikta tai, ko Susivienijimo nariai jau senai pageidauja.

Šis Pild. Tarybos suvažiavimas dar turės perleisti keletą tarimų reikale kėlimo Susivienijimo Centro į Pittsburghą.

SLA Centro namo taisymas

Vos tikrai sugrįžus į namus iš pereinimo Pild. Tarybos suvažiavimo, aplačiau pranešimą per p. A. S. Trečioką ir sekr. Dr. Viniką Air Mail ir Special Delivery laiškais kovo 15-tą, kad Centro namas turi būti tuojau pradėtas taisyti, nes New Yorko miestas daugiau laiko neduoda. Žinodamas, kas buvo aiškinta per Finansų Komisijos narį p. Trečioką ir koksai tarimas buvo padarytas per Pild. Tarybą del namo remonto, tą pačią dieną atsakiau sekr. Dr. Viniko laišką, kuris tą laišką pavadino krivule No. 210. Atsakyme pastačiau tam tikras pastabas ir reikalavimus, į kuriuos atsakymo neaplaikiau. Bet kovo 16 d. p. Trečiokas pasiuntė visiems Pild. Tarybos nariams telegramas, kad jau kontraktas pasirašytas su kontraktorium p. Cibulskiu. Matomai kaip mano, taip ir kitų Pild. Tarybos narių atsakymų laiška neturėjo jokios vertės, nes kontraktas buvo pasirašytas pirm, negu atsakymo laiška pasiekė Centrą. Mano atsakymas buvo pasiūstas kovo 15 d., o kiti Pild. Tarybos

nariai atsakymus davė kovo 17 d., o kiti gal dar vėliau. Vėliau aplačiau keletą kopijų laišku nuo prezidento Bagočiaus, kuris darė susirašinėjimus su kai kuriais Pild. Tarybos ir komisijų nariais namo remonto reikalais. Tas tikrai buvo del manęs kaip informacijų delei. Atsakinėti reikalo nebuvo, nes Centro namo remontas jau ėjo savo keliu. Ar tas didelis "rush" ir nesiskaitymas su Pild. Tarybos tarimais bus naudingas del šio remonto, tą ateitis tik pasakys. Pradėjimas tuo darbu per p. Trečioką ir sekr. Dr. Viniką man labai keistai atrodo ir su tokia tvarka aš negaliu sutikti.

Pardavimas SLA namo Edwardsville

Dr. Vinikas rugpjūčio 4 d. pasiuntė visiems Pild. Tarybos nariams telegramą su atsiklausimu, ar galima SLA namą parduoti už \$5,000.00, kuris randasi Edwardsville, Pa. Mano skubus laišku atsakymas buvo, kad pardavimo reikalą atidėti iki šiam Pild. Tarybos suvažiavimui (nes žinojau, kad į mėnesį laiko įvyks Pild. Tarybos suvažiavimas) ir reikalavau iš sekretoriaus, kad duotų paaiškinimo stovį apie kalbamą namą. Toksai mano atsakymas matomai padarė bereikalingai laiko užvilkimą, nes sekretorius rugpjūčio 18 d. davė platų paaiškimą apie tą namą del visos Pild. Tarybos. Kad ant toliau nepasikartotų tie nesmagumai ir užsvilkimai su darbu, aš reikalauju ir prašau sekretoriaus, kad ateity, parduodant Susivienijimo namus, vietoj atsiklausti telegrama be paaiškinimų, kad būtų pasiūsti Special Delivery laiška su plačiu paaiškinimu apie namo stovį. Tikras namų stovis yra tikrai žinomas Centre, bet ne visiems Pild. Tarybos nariams, kurie tikrai gali daryti patarimą suvažiavime. Edwardsville namo pardavimas už \$5,000 man buvo neaiškus, nes tas namas Susivienijimui kainuoja apie \$10,000.00. Neturėdamas pilnų žinių del aiškumo, niekados negaliu balsuoti, kad Susivienijimo turtas būtų parduodamas už pusę kainos. Del geresnių pasekmių ir sutaupinimui laiko, yra reikalingi aiškūs atsiklausimai ir visi pranešimai iškart.

Patyręs Edwardsville namo padėtį, pritariau pardavimui už \$5,000.00.

Prieglaudos Namų Komisijos suvažiavimas

Pereitam Pild. Tarybos suvažiavime raportavau apie Prieglaudos Namų Komisijos reikalavimus, tai yra kad komisija turėtų suvažiavimą. Po Pild. Tarybos suvažiavimo dar turėjau keletą susirašinėjimų del komisijos suvažiavimo. Liepos 17 d. aplačiau pranešimą iš komisijos pirmininko W. J. Morris ir komisijos nario J. Brazausko, kad Prieglaudos Namų Komisijos suvažiavimas bus liepos 22 d. Chicagoj. Atsakiau komisijai palinkėdamas viso gero. Ką Prieglaudos Namų Komisija padarė savo suvažiavime, neteko kol kas išgirsti.

Abelni SLA darbai

Visi kiti Susivienijimo darbai, kaip tai krivulės, susirašinėjimai ir kas tikrai priklauso kaip vice prezidentui pareigoms atlikau be mažiausių atidėlojimų.

SLA namas Detroit, Mich.

Kilus reikalui tą namą pataisyti už \$550.00 ir

SLA IZDININKO ATSKAITA UŽ CHICAGOS NUOSAVYBIŲ RENDAS ISKOLEKTUOTAS IVAIRIŲ MANADŽERIŲ — ISMOKEJIMUS PADARYTUS IR BALANSUS PASIŪSTUS CENTRAN — NUO SAUSIO 1-MOS IKI KOVO 31-MOS, 1939 METŲ.

NUOSAVYBĖS	Rendos is kolektuotos	Ismokėjimai padaryti	Balansai prisiusti Centrai
3405-07 So. Lowe Avenue, Chicago	\$235.00 272.50 235.00	\$58.19 44.49 34.50	\$176.81 228.01 200.50
10742 So. Michigan Avenue, Chicago	\$60.00 60.00 60.00 25.00	\$742.50 \$3.00 3.00 3.00	\$137.18 \$57.00 57.00 57.00 25.00
Balansas 1935 m. sąskaitos (Macke)			
135 East 110-th Street, Chicago	\$25.00 25.00 25.00	\$205.00 \$1.25 26.04 1.25	\$9.00 \$23.75 — 22.71
1035-37 West 69-th Street, Chicago	\$113.00 117.00 150.00	\$13.65 8.85 14.33	\$99.35 108.15 135.67
Už sienos garsinimą	\$380.00 15.00		15.00
6423 So. Washtenaw Ave. (Grud. 1938) (Saus.) (Vas. a/c)	\$125.00 125.00 68.96	\$12.99 12.52 —	\$112.01 112.48 68.96
7036-38 Yale Avenue, Chicago	\$251.00 195.00 182.80	\$93.21 38.25 61.80	\$157.79 156.75 121.00
(Daugiau bus)	\$628.80	\$193.26	\$435.54

tuo pačiu sykiu kilus nesusipratimams tarpe Detroito kuopų veikėjų su namo prižiūrėtoju adv. Uviku, buvau įsakytas per prezidentą Bagočių, kad nuvažiuočiau į Detroit. Bet po susirašinėjimo su prezidentu ir kuopų veikėjais Detroit, tas visas reikalas vėl perėjo į prezidento rankas, kuris buvo sutvarkytas ir šiam suvažiavimui bus raportuotas per prezidentą.

Tai tiek iš mano veikimo per tą laikotarpį.

J. K. Mažukna,
SLA vice prezidentas.

E. Mikužiutė įnešė, S. Mockus parėmė vice prezidento, J. K. Mažuknos, raportą priimti. Po išdiskusavimo raporto tulų dalių, raportas priimtas didžiuliu balsu.

Sesija uždaryta 2:30 val. po piet, iki 9 val. ryto, rugsėjo 12 dienos.

SESİJA ANTRA

Antrą suvažiavimo sesiją prez., F. J. Bagočius, atidarė 9:30 val. ryte, rugsėjo 12 d.

Sesijoje dalyvauja:

Prezidentas F. J. Bagočius,
Vice prezidentas J. K. Mažukna,
Sekretorius M. J. Vinikas,
Izdininkas K. P. Gugis,

Iždo globėjai S. Mockus ir E. Mikužiutė,
Daktaras-kvotėjas Dr. J. Stanislovaitis.

Sesijoje taipgi dalyvauja: Kontrolės Komisijos nariai — M. Valadka ir J. Tareila ir Prieglaudos Namų Komisijos narys J. Brazauskas.

6. SLA izdininkas, K. P. Gugis, pateikė sekamą raportą:

SLA IZDININKO RAPORTAS PILDOMAJAI TARYBAI

Gerb. SLA Pildomoji Taryba!

Siuomi pateikiu, kaip SLA izdininkas, savo raportą nuo sausio 1 iki rugsėjo 1 d., 1939 m., apie tuos dalykus, kurie liečia morgičius, bonsus, ir "cash stovį. Kaslink įplaukų ir išlaidų, tai tas raportas liečia tik iki rugpjūčio mėnesio, kadangi Centras galutinas atskaitas pridoda apie 20-to sekančio mėnesio, ir delto rugpjūčio mėnesis, pagal Centro ir izdininko raštinių, dar nėra baigtas.

Kiekvienos organizacijos finansinis stovis užima vieną iš svarbiausių vietų, ir organizacijos gerovė labai daug priklauso nuo finansinio stovio. Delto ir SLA Pildomoji Taryba, beabejonės, tuomi žingeidaus, ir todėl šis mano raportas pilnai nušviečia aukščiau minėtą laikotarpį.

Taipgi, pageidaučiau, kad šis mano raportas būtų patalintas mūsų SLA organe, Tėvynėje, kad ir nariai, kuriems SLA reikalai rūpi, galėtų su tuo raportu susipažinti ir turėdami medžiagą, prisiejęs reikalui, SLA reikalus ginti.

Čia noriu pabrėžti, kad SLA investimentai yra gerame stovyje ir delto SLA finansinis padėjimas geras.

Su gilia pagarba,

K. P. Gugis,
SLA izdininkas.

Sesuo Mikužiutė Pateikia Chicagos SLA Nuosavybių Atskaitas

Chicagos SLA nuosavybių priežiūra

E. MIKUŽIUTĖS PAAISKINIMAS

Nors trumpai aprašau kiekvieną nuosavybę, kad nariai įsigytų nuovoką apie jas.

Pažymiu, kiek SLA yra davęs paskolos ir kiek tos nuosavybės atsiėjo mūsų organizacijai.

Kai kurios paskolos buvo duotos išmintingai, bet kitos tiesiog šelmiškai. Forklozavimas Chicagoj irgi baisiai brangiai atsieina.

Manžeriavimas man tapo pavestas kaip tik tuo laiku (nuo balandžio 1 d.) kada nuomotojai kraustosi, kada senieji ir naujieji reikalauja apvalymo ir taisymo. Pavasario mėnesiais šituos darbus reikėjo padaryti. Išskyrus garažą, kuris reikalavo umaus taisymo iš lauko, vengiau visų kitų stambesnių taisymų. Taisyta tik tas, be ko nuosavybės būtų gedusios ir nuomotojai būtų išėję. Gi valymų ir dekoravimų buvo apščiai, nes jie buvo nutęsti pasizadėjumais ir atidėliojimais. Toliau atidėti nebuvo galima, nes butume netekę didžiulius nuomotojų, kurie jau buvo įpykę. Nekurie butai buvo tapę lindynėmis. Nekurie geresnieji, kur randos buvo aukštos, ištuštėjo dėl nepadarymo to, kas buvo žadėta. Čia ne manžeriaus buvo kaltė, o manadžmento sistema, nes kiekvienas agentas tvarkė reikalus savaip. Net ir už anglis, kurias nežinau kas pirkio ir kurios buvo pigesnės negu smet, buvo mokama brangiau negu aš moku.

Kad neimti rizikos ir nespřsti visų reikalų vienai, aš sudariau komisiją, ne iš vienos, bet iš kelių kuopų darbuotojų, kurie nėra suinteresuoti jokių uždarbiu. Ši komisija apžiūrima kiekvieną nuosavybę, kiekvieną darbą ir svarstome kiekvieną reikalą.

Kur randos buvo per mažos jas pakėliau ir dabar gaunu \$105.50 j mėnesį daugiau negu buvo gauta pirmiau.

Randuoju ir randas renku pati viena. Iš apie 60 vietų tik trys butai liko tušti ir tuos tikiu greitai išranduoti. Pažystu visus randauninkus ir sutvarkiau juos. Kurie randas buvo sustoję mokėti arba namus teršę, tuos pakeičiau naujais.

Nors vidujinių taisymų bus visuomet, bet žymiau mažiau. Iš lauko dar reikės šį tą taisyti, bet išlaidos nebus didelės.

Kitataučius samdau tik tada, kada lietuviai reikalauja brangiau už savo darbą. Šiaip imu SLA narius, jei jie ima tiek pat arba pigiau.

Po tinkamo sutvarkymo ir pataisymų Chicagos nuosavybės nebus Susivienijimui bėda, o neš pelno.

3101 S. Morgan St.

Paskola — \$11,000
Forklozavimas, taksai ir nuošimčiai \$9,495

Viso ————— \$20,495

Dviejų aukštų murinis namas. Vienoj krautuvėj vaistinė, kitoj taupymo ir skolinimo bendrovė. Viršų dviejų šeimynų butas. Šį namą prisiėjo pilnai išdekoruoti. Padaryti ir kiti smulkūs taisymai, be kurių nebuvo galima apsieiti. Duodama šiluma ir aptarnavimas. Padariau naujas sutartis (leasus) su visais nuomotojais, kurie randas moka reguliariškai. Jos buvo per žemos, todėl dabar gaunu \$7.50 daugiau j mėnesį negu buvo gauta prie pirmesniojo manadžmento.

Balandžio mėn. 1939 m.

Įplaukos — \$115

Išlaidos —
Agent's Com. J. Balchunas \$3.25
Agent's Com. E. Mikuzis 2.50
Repairs ————— 13.80

Viso ————— \$19.55

Income ————— \$115.00
Disbursements ——— 19.55

Balance ————— \$95.45

Gegužės mėn. 1939 m.

Income — \$140
Disbursements
Janitor ————— \$15.00
Water tax ————— 14.88
Hall lights ————— 1.50
Agent's Comm. ——— 7.00

Viso ————— \$38.38

Income ————— \$140.00
Disbursements ——— 38.38

Balance ————— \$101.62

Birželio mėn. 1939 m.

Income — \$140.00
All rents paid to date.

Disbursements

Janitor's service ——— \$15.00
Hall Lights ————— 1.50
Painting and decorating (2-fr) 55.00
Plumbing repair ——— 2.75
Hardware ————— .87
Painting (store) ——— 25.00

Agent's Commission ——— 7.00
————— \$107.12
BALANCE ————— \$32.88

Liepos mėn. 1939 m.

Income — \$140.00
Disbursements
Glass globe (store) ——— \$2.50
Painting & decorating — 55.00
White paint ————— 5.00
Installing new rain pipes 6.24
Janitor's services ——— 15.00
Keys ————— .15
Hall lights ————— 1.50
Agent's Comm. ——— 7.00

Viso ————— \$92.39

Income ————— \$140.00
Disbursements ——— 92.39

Balance ————— \$47.61

7036-38 S. Yale Ave.

Paskola ————— \$12,000.00
Forkl., taksai, nuošimčiai ir tt. ——— 6,141.57

Viso ————— \$18,141.57

Keturių ar penkių dešimčių metų senumo trijų aukštų murinis namas su šešiais butais po 6 kambarius su dideliais užpakaliniais porčiais, šildomas ir aptarnaujamas SLA lėšomis. Kambariai dideli ir aukšti, todėl reikia daug kuro.

Čia radau kelis nereikalingus apgriuvusius kaminius ir vieną jų vėjas jau buvo dalinai nuvertęs į gatvę. Liepiau visus juos nugriauti. Reikalingasis kaminas sienoj ir viršų yra iškiuręs ir reikės taisyti.

Butuose didelės senoviškos ugniavietės, gramozdiški medžio pastatai, nėra sienos tarp seklyčios ir miegamo kambario. Tinkas iš lubų ir sienų iškritęs. Butų ir porčių langai išdaudyti, grindys kai tvarto, namas prives visokių parazitų, laiptų dangoliai išplyšę. Tokio apleidimo ir nešvarumo sunku kur rasti. Ir nuomotojai čia buvo lyg specialiai parinkti, kad jie dar daugiau žalos darytų ir terštų, nes sužinojau, kad jie buvo išmesti ir kitur už randų nemokėjimą. Vieną jų reikėjo teismo keliu iškraustyti, kitą, pati priprašiau kraustyti, nes kada paėmiau šį namą prižiūrėti, radau juos atsilikusius su randomis už kelis mėnesius. Likusieji randauninkai būtų išėję del nešvaros.

Vieną butą jau pilnai ir gražiai pataisiau ir gavau mažą šeimyną nuomotojais po \$42.50 j mėnesį. Kitas butas irgi jau taisomas ir už jį gausiu mažiau. Likusieji randauninkai mokėdavo po \$40 žiemą ir po \$35 vasarą, dabar mokės po \$40 ištisą metą.

Balandžio mėn. 1939 m.

Income (Rents) \$177.20
Disbursements
Hall lights ————— \$2.50
Janitor services ——— 20.00
One broom ————— .69
Pipe fittings ————— .77
Lock parts ————— 2.65
Hauling coal to basements — 5.00
Sash cords ————— 1.04
Hamilton Park private scavengers 4.00
A-1 Exterminators ——— 2.00
J. J. Hertmanowicz Comm. — 8.96
Boiler repairs and plumbing — 3.00

Viso ————— \$50.61

Income ————— \$177.20
Disbursements ——— 50.61

Balance ————— \$126.59

Gegužio mėn. 1939 m.

Income — \$135.00
Disbursements
Agent's commission ——— \$6.65
Water tax — City of Chicago — 11.22
Hamilton Park Private Scavengers 4.00
Janitor's services ——— 20.00
Hall & basement lights ——— 2.50

Total ————— \$44.37

Income ————— \$135.00
Disbursements ——— 44.37

Balance ————— \$90.63

Birželio mėn. 1939 m.

Income — \$131.00
Disbursements
Repair of refrigerator ——— \$15.00
Hardware and plumbing material 7.50
Hall and basement lights ——— 2.50
Janitor's services ——— 20.00
Painting and decorating (2 apts.) 60.00
New shades (2 apts.) ——— 14.25
Agent's comm. ————— 6.55

Total ————— \$125.80

Income ————— \$131.00
Disbursements ——— 125.80
Balance ————— \$5.20

Liepos mėn. 1939 m.

Income — \$125.00
Disbursements
Exterminators ————— \$7.00
Scavenger (remove garb. and ashes) 8.00
10 new porch windows and sashes incl. mater. & labor — 39.76
Janitor ————— 20.00
Basement & hall lights ——— 2.50
Hardware ————— 1.39
Agent's comm. ——— 6.25

Total ————— \$4.90

Income ————— \$125.00
Disbursements ——— 84.90

Balance ————— \$40.10

3120 S. Emerald Ave.

Paskola ————— \$4,500.00
Forklozavimas, taksai ir nuošimčiai — 2,063.97
Viso ————— \$6,563.97

Dviejų aukštų senas murinis varžiai tarp garažo ir kito namo įspraustas namas.

Du butai apačioj ir du viršų. Vieno buto lubų tinkas buvo atplyšęs ir nukrito vos nesužeisdamas nuomininko kudiškį. Sklepas buvo pilnas pelenų ir šiukšlių. Samdžiau darbininkus išvalyti sklepą ir naujai užtinkuoti lubas.

Čia duodame šiltą vandenį du sykiu j savaitę ir aptarnavimas.

Dabar namas vidutiniškoj tvarkoj ir švaroj, tik reikės "porčius" taisyti ir dažyti, ką ir komisija patarė nevilkinant padaryti.

Balandžio mėn. 1939 m.

Income ————— \$60.00
Disbursements ——— 3.00

Balance ————— \$57.00

Gegužės mėn. 1939 m.

Income — \$60.00
Disbursements
Superintendent of Water — Chicago \$12.12
Agent's Commission ——— 3.00

Total ————— \$15.12

Income ————— \$60.00
Disbursed ——— 15.12

Balance ————— \$44.88

Birželio mėn. 1939 m.

Income — \$55.00
Disbursements
Hardware and labor ——— \$1.00
Agent's commission ——— 2.75

Total ————— \$3.75

Income ————— \$55.00
Disbursements ——— 3.75

Balance ————— \$51.25

Liepos mėn. 1939 m.

Income — \$60.00
Disbursements
Cleaning basement and repairing rain pipe and etc. — \$8.10
Dry cleaning and washing (2F) 15.00
Agent's commission ——— 3.00

Total ————— \$26.10

Income ————— \$60.00
Disbursements ——— 26.10

Balance ————— \$33.00

1035-45 W. 69-th Street

Paskola ————— \$18,000.00
Forklozavimas, taksai, nuošimčiai ir tt. — 7,269.38

Viso ————— \$25,269.38

Murinis vieno aukšto namas ir garažas. Čia yra 6 mažos krautuvės ir kurių kelios turi užpakalinius kambarėlius.

Kadangi apilinkė menkai apgyventa, krautuvinkai vos verčiasi ir reikia po kelis sykius važinėti kol gausi iš jų randas. Nors pradedu jas didinti, tačiau labai atsargiai.

Užpakaliniai laiptai yra išpuvę ir apgriuvę, todėl prisieis taisyti ir dažyti, ką ir komisija pataria.

Stogas senas ir vietomis ima kiurti. Reikės loptyti arba naujai kloti.

Vandens nuotekis iš sklepo turės būti pataisytas, nes patvinsta, kad ir po nedidelio lietaus.

Balandžio mėn. 1939 m.

Income — \$131.00
Disbursements
Hamilton Park Private Scavenger \$2.00

Water tax — Chicago ——— 5.10
Water tax — Chicago ——— 4.08
Agent's commission ——— 6.55

Total ————— \$17.73

Income ————— \$131.00
Disbursements ——— 17.73

Balance ————— \$113.27

Gegužės mėn. 1939 m.

Income — \$133.75
Disbursements
Hamilton Park Private Scav. — \$2.00
Agent's commission ——— 6.69

Total ————— \$8.69

Income ————— \$133.75
Disbursements ——— 8.69

Balance ————— \$125.06

Birželio mėn. 1939 m.

Income — \$152.00
Disbursements
Scav. 9 (May and June) ——— \$4.00
Water tax ————— 5.61
Agent's commission ——— 7.60
Ventilation for sky lights ——— 9.00

Total ————— \$26.21

Income ————— \$152.00
Disbursements ——— 26.21

Balance ————— \$125.79

Liepos mėn. 1939 m.

Income — \$139.00
Disbursements
Repair of basements drain and cleaning 2 catch basins ——— \$13.50
Agent's commission ——— 6.95

Total ————— \$20.45

Income ————— \$139.00
Disbursements ——— 20.45

Balance ————— \$118.55

6739 S. Chappel Ave.

Paskola ————— \$19,000.00
Forklozavimas, taksai, nuošimčiai ir tt. — 11,612.41
Viso ————— \$30,612.41

Stiprus trijų aukštų murinis namas ant dvigubo žemės sklypo su trimis butais kiekvienoj pusėj rezidencijų apilinkėj po 6 kambarius kiekviename bute, po dvi maudynes, ilgį ir platų koridoriai ir gerokas skaičius šėpų drabužiams, užpakaly uždari "porčiai".

Už randas, kokias čia moka nuomininkai, jie reikalauja pirmos rūšies įrengimų ir išpuošimų, todėl prisieina samdyti gerus amatininkus, kurie padarytų gražų darbą, kas pusėtinai kainuoja. Kitaip neparandavosi, nes tuščių butų čia gana daug.

Šioj apilinkėj nuomininkai gaunami tik prieš gegužės 1 d. ir prieš spalio 1 d. Kitaip butai buna tušti per pusę metų. Didžiuma nuomininkų pasisamdo butus mėnesiu ar dviem mėnesiais anksčiau prieš minėtos datos ir tik laikui atėjus kraustosi.

Aš buvau paskirta manžeriauti nuo balandžio 1 d. šių metų ir kol gavau reikalingas informacijas nuo pirmesnio manadžmento jau buvo balandžio mėnesio pusė, kada beveik niekas jau butų neįieškojo. Net su senaisiais randauninkais šiame name sutarčių ateičiai nebuvo padaryta. Jie mokėjo po \$67.50 j mėnesį ir jiems buvo pranešta, kad reikės mokėti po \$5.00 daugiau, nes busią įdėtos moderniškos maudynės.

Kada aš paėmiau šį namą manžeriauti, du nuomininkai jau turėjo pasisamde butus kitur; du kiti buvo pasiryžę išeiti — vienas dėl ligos šaimynoj, kitas dėl darbo vietos pakeitimo. Tik du nutarė pasilikti su kuriais pasirašiau sutartį. Trečiąjį prikalbinau be metinės sutarties gyventi mėnuo iš mėnesio ir jis pasiliko iki rugpjūčio mėnesio, kol išsikėlė į kitą miestą.

Nors butai praeyti ir dekoruoti, bet popieros lipdytos ant senųjų ir jų buta apie 5 ar 6 eilių, todėl vietomis luposi nuo sienų.

Apart pasilikusių dviejų senųjų randauninkų, pavyko gauti dar porą naujų, kurių randos prasideda nuo spalio pirmos. Yra du butai tušti, kurie gal pavyks dar šį mėnesį paranduoti, nes nusamdžiau lietuvių džianitorių, gyvenantį arti mūsų nuosavybės ir jis daro pastangas, kad mūsų butai neliktų tušti. Medinių dalių, durų ir kitko juose eibė ir visa tai reikėjo baltai dažyti, nes tokis randauninkų reikalavimas. Reikėjo ir dar reikės pagerinti maudynes. Reikės apdengti laiptus nauju karpetu, nes senasis sudrįskęs ir kojos už skarmalų kliuva ir gyventojai gali susižeisti. Vietoj imti po \$67.50 prisiėjo imti po \$65 mėnesinės randos, kad gavus randauninkų. Komisija ir kiti SLA nariai net spiria, kad ir po \$60 butų gauti.

(Daugiau bus)

Mūsų Korespondentai Apie Bendrą Lietuviai Veiklą Amerikoje

So. Boston, Mass.

Mes džiaugiamės
pasivienijusiais lietuviais



Adv. Antanas O. Šalna,
Lietuvos garbės konsulas

Siomis dienomis gautas oficialus pranešimas, kad advokatas Antanas O. Šalna buvo paskirtas Lietuvos garbės konsulu Bostone. Bostono ir apylinkės lietuviai visi išreiškia pasitenkinimą, kad ta garbė

buvo suteikta adv. Antanui Šalnai, nes jis yra populiarus ir gerbiamas kaip sąžiningas, nuosirdus ir pilnojo prosmės žodžio inteligentas, kuris atstovaudamas lietuviams bent kur visuomet paliks gerą įspūdį, kokį mes lietuviai norime kad paliktų.

Adv. Šalna yra geras patriotas Lietuvos ir Amerikos. Jis dalyvauja lietuvių ir amerikonių veikime. Tarp amerikonių Bostono apylinkėse jis yra buvęs pirmininkas Cambridge Bar Association, dabar yra narys Boston Grievance Committee, kuri yra advokatų profesijai labai svarbi ir atsakinga organizacija.

Šį metą keletas lietuvių Bostone įsigijo žymesnes vietas amerikonių veikime, kaip pavyzdžiui: Dr. Povilas Jakimavičius buvo paskirtas Massachusetts valstijos Sveikatos Departamento viršininku (Commissioner of Health), adv. Juozas Cunys, buvo paskirtas Bostono miesto prokuroro District Attorney Foley asistentu, jaunas advokas

Juozas Grigalius buvo paskirtas Bostono miesto advokato asistentu (Assistant to the City Counsel of Boston).

Tai didelis lietuvių žingsnis pirmyn. Džiaugiamės kartu su viršminėtais, kad ypatingai jiems pavyko pasiekti aukštesnį gyvenimo laipsnį ir tuo pačiu sykiu pakelti lietuvių vardą tarp kitataučių.

Garbės konsulo paskyrimas Bostone pridoda Naujosios Anglijos lietuviams daug prestižo, nes ir mes kaip tauta tarp kitų, nepranyksim turėdami konsulą, ko mums senai reikėjo. Mūsų garbės konsulas adv. Šalna, budamas taktiškai ir diplomatiškai žmogus, reprezentuos mus ir palaikys mūsų gerus santykius tarp kitataučių.

Tad sveikinu naujai paskirtą ir pirmą Bostono konsulą advokatą Antaną Šalną ir jo žmoną advokatę Šalnienę, linkėdama jiems geriausio pasisekimo šioj naujoj diplomatiškoj karijeroj!

Valentina Minkienė.

Aukos P. P. Lietuvos pavilionui išlaikyti

Skelbimas Nr. 1

Lietuva pastatė, rengė ir iki rugsėjo mėn. 15 dienos išlaikė Lietuvos pavilioną savo lėšomis. Tačiau, Europos karas privertė Lietuvą taip sukaupti visas savo jėgas ir lėšas, kad tolimesnį jų siuntimą pavilionui išlaikyti teko sustabdyti. Todėl, nuo š. m. rugsėjo mėn. 15 dienos, buvo nusistatyta pavilioną uždaryti.

Sužinoję apie tai, atskiri asmenys ir organizacijos siūnia Lietuvos generaliam konsulatui New Yorke aukų tolimiesiems paviliono išlaikymui. Iš to galima daryti išvadą, kad Amerikos lietuviai pagelbėja, kad pavilionas ir toliau liktų atidarytas iki Pasaulinės Parodos uždarymo, t. y. iki š. m. spalio mėn. 30 dienos ir kad jie yra pasiryžę surinkti tam tikslui reikiamų lėšų, kurių, po to kai ir Pasaulinės Parodos vadovybė padarė

stambių lengvatų, reiktų apie vieną tūkstantį dolerių su viršum.

Atsižvelgiant į tai, pavilionas liks atidarytas ir toliau, manant, kad Amerikos lietuviai yra suinteresuoti išlaikyti pavilioną, kuris, kaip ir pati Lietuva, Diena, pasitarnavo ne tik Lietuvos valstybės, bet ir Amerikos lietuvių garbei.

Aukos galima siųsti šiuo adresu: Consulate General of Lithuania, 16 West 75-th St., New York, N. Y.

Zemiau skelbiamos iki šiam laikui gautos aukos:

Dr. J. Waluk,	
Brooklyn, N. Y.	\$15.00
J. Atkočaitis	1.00
Juozas Šiugžda,	
Stamford, Conn.	5.00
Ansonia, Conn., lietuvių	
kolonija (per J. Žilėvičį	
ir S. Bujanauską)	50.00
Lietuvių Romos Katalikų	
Susivienijimas Ameriko-	
je, Chicago, Ill.	100.00
Lietuvių Darbininkų Su-	
svienijimas, Brooklyn,	
New York	50.00
Viso	\$221.00

Skelbimas Nr. 2

Sv. Alfonso Lietuvių para-	
pija, Baltimore, Md. \$25.00	
N. N. (prašęs neskelti	
pavardės), Brooklyn,	
N. Y.	50.00
Lietuvių Profesionalų	
Draugija, Brooklyn,	
N. Y.	50.00
Adv. Clarence V. Balan-	
da, Waterbury, Conn. 10.00	
Lietuvių Piliečių Draugi-	
ja, So. Boston, Mass. 25.00	
Dr. A. Petrika, Brooklyn,	
N. Y. surinko	26.00
Ona D. Sekienė, Brook-	
lyn, N. Y.	2.00
A. Simutis, Brooklyn,	
N. Y.	2.00
Juozas Latvins, Amster-	
dam, N. Y.	1.00
Izidorius Kupauskas,	
Chicago, Ill.	1.00
Viso	\$192.00
Anksčiau paskelbta 221.00	
Bendrai	\$413.00

Iš čia skelbiamų aukų aiškėja, kad Amerikos lietuviai gyvai atjaučia reikalingumą Lietuvos pavilioną išlaikyti iki parodos pabaigai.

Lietuvos generalis konsultas New Yorke nuosirdžiai dėkoja aukotojams, kviesdamas paskubėti su tolimesne paroma.

McNaughton, Wis.

Vagia bulves

Mūsų miesto apylinkėse apgyventa ukininkais. Šį rudenį ukininkai linksniau kalba, kad bus galima gauti geresnį atlyginimą parduodant bulves, nes jos busi brangesnės, negu keliais pastaraisiais metais buvo. Bet čia šiemet atsirado ir bulvevagių, kurie naktimis bulves vagia nuo laukų. Vagystės priežastis neaiški: ar tie vagiliai bulves vagia iš alkanumo, ar tikrais vagystės sumetimais. Bet išrodo, kad tie niekšų darbas, nes bulves maišais net smulkės pardavinėja.

Bekasdami bulves nakčia, tie "drasuliai" kai ką ir pameta ir tamsoje jau sunku pamatę daiktą surasti. Aš radau pametę krepšį su pinigais. Atsiėmęs krepšį su pinigais atiduosiu. Bet tie vagiliai turės atiduoti pavogtas bulves.

P. P. Simanaukas.

Pyktis, pavydas, neapykan-ta ir tinginys negali turėti vietos Susivienijimo brolių ir seserų širdyse.

Hartford, Conn.

Naujas profesionalas



Dr. A. Shupis, Jr.

Nesenai čia pradėjo praktikuoti jaunas Dr. A. Shupis, Jr., kurio ofisas randasi po numeriu 444 Park St. Dr. A. Shupis, Jr., pradėjo mokyti Dariaus ir Girėno žygio. Tai jau gražus ir didelis dalykas! Bet to dar negana. Kilo mintis pastatyti tiems didvyriams paminklą, kaip padarė Chicago lietuviai savo mieste. Vietok, šį didelį ir praklinų darbą negali atlikti vienas mūsų liubas, jį tai nepakvičius visus lietuvių organizacijas ir visus lietuvius. Šis planas darbas turi būti mūsų visų. Todėl, kad aptarus tą dalyką, išdirbus planus yra reikalingas mūsų visų bendras pasitarimas. Tam tikslui ir šaukiame visų Brooklyn ir apylinkėse organizacijų, klubų ir kuopų atstovų konferenciją.

Konferencija šaukiama sekmdienį, spalio 29 dieną, 1939 m., lygiai 10 val. ryto, Lietuvių Amerikos Piliečių Klubo svetainėje, 280 Union Ave., Brooklyn, N. Y.

Mes prašome jus gerbiama organizacija prisijusti nors tris delegatus į šią konferenciją, kad bendrai aptarus visiems bendrą ir taip praklinų darbą. Mes pasitikime, kad jūs išrinksite delegatus ir dalyvausite.

Su aukšta pagarba, Liet. Amerikos Piliečių Klubo Komisija: Adv. Steponas Briedis, J. Saulys, J. Karnus, W. Sabonas, D. M. Solomskas.

Brooklyn, N. Y.

Prof. K. Pakšto paskaita apie Lietuvos svarbius reikalus

Šį pirmadienį spalio 9 dieną, 8 val. vakare, Grand Paradise svetainėje, kampas Grand ir Havemeyer Sts. profesorius Kazys Pakštas duos paskaitą, tema: "Lietuvos dailiniai aktualūs reikalai ir Vilniaus likimas ateity". Žinodamiesiems taisy reikalais viečiama atsilankyti. Įžanga veltui.

Karas Europoje

Jei norite žinoti apie karą ir kitus pasaulio įvykius, tai skaitykite "Naujienas."

"Naujienos" yra pirmas ir didžiausias lietuvių dienraštis Amerikoje.

Užsirašykite "Naujienas" šiandien. Naujienų prenumerata metams Amerikoje (išimant Chicago), \$5.00. Chicagoje ir Europoje — \$8.00.

Money Order ar čekį siųskite:

"NAUJIENOS"

1739 South Halsted Street
CHICAGO, ILLINOIS

Susipažinimui kopiją pasiųsime veltui.

PAŽYMĖJIMAI IS REDAKCIJOS KREPSIO

PIRMĄ dieną spalio išėjo pirmas šūkis: "Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Antrasis Pažangos Vajaus prasišėjo". Tas vajus prasišėjo be ceremonijų ir be prakalbų. Bet visi mūsų Susivienijimo nariai jau žino, kad vajus eina ir tęsis iki birželio 1 dienos, 1940 metų. Sykiu visur prasišėjo ir agitacija už mūsų Susivienijimą. Pirmame Pažangos Vajaus veikė apie 150 organizatorių, kurie prirašė virš 1,300 naujų narių. Pažangos Vajaus vedėjas numato, kad šiame vajuje dalyvaus apie 100 organizatorių daugiau ir bus prirašyta nemažiau 2,000 narių. Pirmojo Pažangos Vajaus šūkis buvo: "Atlikite savo SLA pareigą — prirašykite nors po vieną narį". Antrojo Pažangos Vajaus šūkis bus tas pats. Todėl atlikite savo S. L. A. pareigą.

"JAU atėjo rudenėlis, lapai smė džiūti; tik rudens dar gėles svarstė buti ar nebūti". Tai rudens melodija. Ir išties niūnusis ruduo jau čia. Lapai gelsta ir į žemę krinta. Tamsūs debesys padangiu, kaip kokie siaubai, slankioja. O šį niūrijų rudenį Europoje prasidėjęs karas eina. Ten mūsų broliai ir seserys — lietuviai ir kiti žmonės — su rudens gėlėmis svarstė: "Būsim ar nebusim?" Svarstyti yra dėl ko. Ten brolis brolį žudo. Ten dega miestai, nyksta žmonių gyvenimai. Ten mirtis, bėda ir ligos sėja modernios karo mašinos. Bet pas mus iki šiol buvo ramu. Mes tik iš tolo per platųjį vandenyną žiūrėjome į Europos pragarą ir svarstėme: "Žmonės, ką darote?" Tačiau su pradžia šio mėnesio ir mūsų padangėje judėjimas pasireiškė. Su spalio 1 dienos mūsų Susivienijimas paskelbė "karą". Tai Antrasis Pažangos Vajaus. Mobilizuojasi mūsų broliai ir seserys to "karo" vadai. Jie traukia į didesnes armijas ir eilinius narius. Bet mūsų "karas" skirtingesnis už Europos karą. Mes negriaujame miestų ir nesėjame mirties savo broliams. Mes nenaudojame kulkų. Mūsų "kulkos", tai gražūs žodžiai, įkalbami broliams ir seserims rašytis didelę ir garbingą lietuvių šeimyną — Susivienijimą Lietuvių Amerikoje. Į tą organizaciją, kurios tikslas yra savo brolius ir seseris pagelbėti tuomet, kai jie to pagalbėjimo

bus reikalingi. Tegul tie lapai sau džiūsta ir krinta, nes jie visviena nudžiūz ir nukris jei mes to ir nenorėtume. Tegul sau Europa kariauja, nes ji visviena kariaus, jei mes prieš tą kariavimą rėktume ir užsirektume. Mes žiūrėkime savo "karą". Mes sekime savo generolus ir jų pagelbintikus. Sekime taip, kad kiekviena lietuviška bakažė būtų atlinkta. Kad kožnam lietuviui mūsų šventoji evangelija būtų perskaityta. Kad senas, jaunas, didelis ar mažas lietuvis būtų pakalbintas prisirašyti prie garbingos lietuvių organizacijos, prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje.

PIRMAME Pažangos Vajuje buvo daug pasižadėjusių savo SLA pareigą atlikti — bent po vieną narį prirašyti. Daugelis mūsų brolių ir seserų tą savo pareigą atliko. Bet daugelio pažadai tik pažadais ir teliko. Tie mūsų broliai ir seserys dabar save "atsilikėliais" vadina. Vienas tokių "atsilikėlių" jus prisipažysta ir savo "griekus apgaili". Tai brolis K. J. Paulauskas, kuris tą savo "išpažintį" šiame Tėvynės numery Antrojo Pažangos Vajaus vedėjui atlieka. O kad jam "didysis bosas" tuos "griekus" davanotų, jis sako: "Geriau vėliau, negu niekad — aš jau turiu dvi išpildytas aplikacijas po \$1,000 apdraudimą ir ta graži pradžia duoda progą pasidrasinti tolimesniam darbiui". Už taip sąžiningai atliktą "išpažintį" broliui Paulauskui vajaus vedėjas visus griekus atleidžia. Tokius atleidimus padarys ir visiems "apsileidėliams", jei jie širdingai pasižadės laike šio vajaus "pasiprovoti".

"VAJAI yra konstruktivūs organizacijos darbas ir visiems turi būti lygiai prie širdies. Prirašinėjime naujų narių neturi būti pavydo, pagiežos, keršto bei neapykantos. Taipgi politiškai sumetimai neturi būti pinami organizacijos darbe". Tai žodžiai brolio A. Birietos iš Manchester, Conn. Taip gražiai ir stipriai pareiškęs, brolis Birietas kviečia visus savo apylinkės darbuotojus ir narius į darbą.

BROLIS Dr. A. L. Graičunas nusiskundžia Chicago kuopą neveiklumu ir pasigenda: "Kur dingo SLA kuopų rengiami koncertai, teatrai, išfilmingos vakarienės pagerbi-

mui užsitaravusių veikėjų S. L. A. ir lietuvių? Kai kurios kuopos netir paprasto šokių vakarėlio nepajėgia surengti. Tai jau apsilėidimas ir neatleistinas prasižengimas kuopų valdybų ir pačių narių!" Po tokio pabarimo, brolis Dr. Graičunas ragina Chicago lietuvius dirbti. Chicagoje esą net 100,000 lietuvių, bet prie SLA priklauso tik apie 2,000. "O Chicago su savo apylinkėmis galėtų turėti nemažiau 10,000 SLA narių". Dr. Graičunas žino, ką kalba. Kad tiek narių Chicagoje būtų galima turėti — nereikia abejojti. Bet galvėte turėti tik tuomet, kai visi esantieji nariai, o jų tarpe ir Dr. Graičunas, atliks savo SLA pareigą.

VISUR ir daugelis dabar kalba ir rašo apie SLA Antrąjį Pažangos Vajų. Daugelis rengiasi būti organizatoriais. Daugelis žada savo SLA pareigą atlikti. Daugelis sako, kad šiame vajuje dirbs daugiau, negu praėjusio darbo. O ką gi tamsta j tai sakysi?

"SLA 178 kuopa randasi gerame stovy, izde turi pinigų ir jos parengimai buna pasekmingi. Kuopos susirinkimai ramūs ir neilgi, net smagu tokius susirinkimus ir lankyti". Taip rašo brolis B. Valentinas apie savo kuopą, kuri randasi Mt. Greenwood, Ill. — džiūsi Chicago pašonėje. O mums būtų smagu panašius pranešimus skaityti ir apie kitų mūsų brolių kuopų veikimą.

MES dar nežinome ar bent kuri SLA kuopa įsteigė ar steigia lietuvių kalbos mokyklėlę šį rudenį. Kuri gi kuopa tokį gražų darbą pirmiausiai atliks?

DEŠIMTYS tūkstančių lietuvių gėrėjosi Lietuvių Diena New Yorke Pasaulinėje Parodoje. Gėrėjosi ja ir svetimtaučiai. Tūkstančiai mūsų brolių ir seserų pasidžiaugė toje parodoje esamu Lietuvos pavilionu. Tuo pasigėrėjo ir svetimtaučiai. Tą pavilioną įtaisė ir iki šiol palaikė Lietuva, tam tikslui prisididama pinigų. Bet dabar, Europos karui ištikus, Lietuva priversta visas lėšas taupyti ir siuntinėjam pinigų to paviliono užlaikymui jau sulaikė. Nuo rugsėjo 15 dienos buvo nutarta pavilioną visai uždaryti.

ti. Bet atsirado gėrėdžių žmonių ir organizacijų, kurie ir kurios jau paaukojo kiek pinigų, tuo parodydami norą, kad Lietuvos pavilioną neuždarytu palaikius iki parodos paskutinio dienos — iki spalio 30. Bet kiek tų pinigų iki šiol suaukota — dar nežinome. Todėl gal jūs broli ar sesuo SLA kuopa ar kita kokia organizacija tam tikslui vienkaitą centą išmesite? Tos kadir mažos aukos duos progos nams dar ilgiau savo gražiu pavilionu pasidžiaugti ir jį viso pasaulio žmonėms rodyti.

PITTSBURGH, Wilkes Barre, Pittsburgh, Mancheste'je, Paterson, Akron, šiuo ir seilam mėnesiu yra rengiamos iškilmes naujų narių įvedimui. Tai yra naujas dalykas, lurs džiūgina ir naujus ir senus narius. Tose iškilmėse gražiausia pasireiškia mūsų broliškumas.

JAU trečias Tėvynės numeris pasipuošęs nauja kepure — nauju antgalviu. Visa eilė Tėvynės skaitytojų atsiliepė, patėbėję naują SLA organo antraštę. Tai gražus stilingas darbas. Tai, tarytum, moteris, ilgai dėvėjusi susidusią, nuvalkiotą skrybėlę, staiga užsidėjo naują, elegantišką, puikomis spalvomis ir linijomis papuoštą. Taip atsiliepia vienas kitas Tėvynės skaitytojų. Bet ar skaitytojai žino, kas buvo tas asmuo, tas dailininkas, padaręs tą gražią Tėvynės antraštę? New Yorke, 216 West 18 St., dešimtam aukšte, yra keista, įvairiaspalvišais paveikslais papuošta studija. Toje studijoje nuo ryto iki vakaro dirba trys broliai: Tadas, Vytautas ir Leonas. Ta studija vadinasi vyriausiojo brolio, Tado, vardu — Teddy Studio. Jos ženklas — zvaigždės. Kiekvienas brolis turi po žvaigždę. Tai Tado, Vytauto ir Leono Mažeikų studija. Tai šių trijų jaunų, Amerikoje gimusių, augusių ir mokslus ėjusių dailininkų nuotėmelnas, kad šiandien Tėvynė pasipuošusi nauja "galva", nauja stilinga antrašte. Jau keletas metų, kai broliai dailininkai Mažeikos turi savo meno studiją, kurioje atliekami užsakymai įvairioms amerikonių biznio įstaigoms. Brojai dailininkai plačiai žinomi tarp amerikonių. Na, o tarp lietuvių? Jų tėvai seni Tėvynės skaitytojai. Broliai dailininkai — busimieji SLA nariai. Ar ne?

Žinios iš Lietuvos

Perkūnijos išdaigos Šiauliuose

Rugpjūtį 14 ir 15 d. naktį per Šiaulius praužė didelio smarkumo audra su perkūnija, padarydama gana daug nuostolių. Be nuverstų radio antenų, išlaužytų medžių šakų, perkunas iškrėtė ir daugiau prajovų.

Ankstų rytą Pagyžių g. vienas vežikas vedė iš ganyklos arkli. Nors jis labai skubėjo, bet audra jį užklupo vidury gatvės ir nuo lietaus jis nespėjo pasislėpti. Staiga prieš pat jo akis trenkė žaibas į gatvę ir vežikas krito be sąmonės, o arklys, išsigandęs nubėgo. Tik po pusvalandžio, kai lietus jau buvo nustojęs, trys darbininkai, eidami į darbą, rado vežiką gulintį vidury gatvės. Jis buvo nugalbėtas pas gydytoją ir atgaivintas.

Paklaustas, kaip viskas atsitiko, vežikas sakėsi nieko neatsimėjęs. Budinga, kad vežiko kepurės matikas buvo visiškai sudraskytas, o pati kepurė išliko sveika.

Rygos gatvėje prie vieno namo stovėjo didelė šimtametė liepa. Plačiai išsiskleidusios liepos šakos siekė namo stogą. Perkunas trenkė į liepą ir storą jos kamieną suskaldė į šipulius. Krisdamos medžio šakos išdaužė to namo langus, o viena šaka įlindo pro langą kambarin. Kambario, prie tos sienos, už kurios stovėjo liepa, miegojo viena moteris. Per trenksmą ji buvo išmesta iš lovos ir nuriudėjo nuo jos apie 4 mtr.

Pakartučių g-vėje perkunas sugadino tris radio aparatus, kurių savininkai užmiršo anteną sujungti su žeme. Vienas radio aparatas buvo visiškai išipulius sudaužytas, kad net savininkas negalėjo surinkti visų aparato sraigtelių ir vielų.

Sukilėlių g-vėje vieno namo gyventojas miegojo savo kambario atsidaręs visus langus. Kilusios audros jis nepajuto ir nespėjo uždaryti langų. Matyt, nuo susidariusio skersvėjo, žaibas įėjo pro vieną langą, nuplėšė užuolaidą ir išėjo pro kitą langą, padarydamas kitose užuolaidose didelę skylę. Pilielis tik tada pajuto audrą, kai nuo lango nukrito gėlės ir kambarys prisipildė sieros kvapo ir dūmų. (E.)

1939 metų gyventojų judėjimo duomenys

Centrinio Statistikos Biuro duomenimis, natūralinis gyventojų judėjimas Lietuvoje 1939 m. sausio-birželio mėn. buvo toks: per 1939 m. birželio mėn. visoje valstybėje buvo 1,189 jungtuvės, gimė — 4,396 kūdikiai, mirė 2,237 asm. ir priaugo 2,159 asm. Iš viso per 1939 m. pirmus 6 mėnesius buvo 10,638 jungtuvės, gimė 28,753 kūdikiai, mirė 18,445 asm. ir priaugo 30,308 asm. (E.)

Kviečia krepšininkus į Suv. Valstijas

Kuno Kultūros Rumų dir. V. Augustauskas rugpjūčio 21 d. gavo laišką iš Lietuvos konsulato Chicagoje, į kurį raštu kreipėsi žinomų Chicago universitetų De Paul ir Loyola įgaliotiniai adv. Morse ir teirėjas Sharbaro, prašydami konsulą tarpininkauti, kad į Chicago atvyktų stipriausia Lietuvos krepšinio ekipa ir su tu universitetų stipriausiomis rinktinėmis sužaistų po vienas rungtynes ir dar kokias 4—5 rungtynes su kitų miestų universitetais. Patogiausias laikas vykti Amerikon musų krepšininkams numatomas ateinantį vasario mėnuo. Amerikiečių siūlomos sąlygos

yra labai geros. Amerikiečių kvietimas musų Kuno Kultūros Rumų vadovybės svarstomas ir skubiai bus duotas atsakymas, kurs, reikia tikėtis, bus teigiamas. (E.)

Prie žemės tvarkymo dirba per 200 matininkų

Žemės Tvarkymo Departamento dir. inž. Bačelis painformavo spaudą apie tai, kaip vyksta šiuo metu žemės tvarkymo darbai ir koki didesni darbai laukia artimiausioje ateityje.

„Musų krašte“, — pareiškė dir. Bačelis — „dar esama didelių žemės plotų, kurie reikalauja skubiai išplanuoti, sutvarkyti. Pirmoje eilėje tai liečia kaimų skirstymą vienasėdžiais. Taip pat skubiai tvarkytinos ir daugelio, ypač nudėgusių miestelių žemės.“

Prie šių darbų šiemet dirba apie 220 matininkų, o bendras plotas numatytas šiemet išplanuoti sudaro 140,000 ha. Oras laukų matavimo darbus šiemet yra labai palankūs, tačiau visą užsibrėžtą planą vargu bus galima įvykdyti, nes šiais metais yra sustabdytas matininkams premijų mokėjimas už antnorminius darbus. Vidutiniškai kiek vienas matininkas privalo išmatuoti 750 suvestinių ha. Tai yra didelė norma, kurią silpniesnieji sunkiai įvykdydavo, bet stipresni, gabesni ir darbštesni matininkai sugebėdavo ir žymiai daugiau atlikti. Praktikoje yra buvę atsitikimų, kad matininkas padarydavo dvigubai ir daugiau nei jam budavo skirta. Suprantama, kad tokiam pasitempimui, darbo suintensyvinimui, nemažos reikšmės turėjo premijos, kurios matininkams už antnorminius darbus jau buvo mokamos nuo 1924 m. Premijų mokėjimą nutraukus, atrodė, sumažės ir matininkų darbo našumas ir todėl netaip skėmingai galės būti įvykdytas užsibrėžtasis planas.

Be to, šiemet įvykdyti planą trukdo gerokai pagausėję gaisrai, nes, nudėgus kaimuose ukininkų trobėms, stengiamasi tokius kaimus išskirstyti vienasėdžiais pirmoje eilėje, kad naujai atstatant trobėms, ukininkas galėtų juos pasistatyti ten, kur jam bus patogiau išėjus viensėdžiais.

Didžiuliai gaisrai miesteliuose taip pat sukludė užsibrėžto plano vykdymą. Kaip žinome, šiemet yra nudėgę Užvenčių, Miroslavo, Šilės, Kielių, Veiviržėnų, Tverų, Židikų ir Gargždų miesteliai. Šiems miesteliams atstatant, taip pat yra svarbu juos tinkamai išplanuoti. Jau yra paruoštos nudėgusių miestelių tvarkymo bylos ir siunčiami matininkai Šilalės ir Užvenčių miestelių žemės tvarkyti. Skirti matininkai ligi šiol dirbo prie didelių kaimų perplanavimo. Gargždai jau anksčiau buvo pradėti tvarkyti, bet dabar, norint darbus pagreitinai atlikti, yra paskirtas dar vienas matininkas, kuris taip pat atitrauktas nuo skubių darbų kaimus skirstant vienasėdžiais. Gargžduose yra numatyta išplanuoti 450 sodybų. Kituose miesteliuose, kur perplanavimo darbai buvo anksčiau pradėti, darbas vyksta normaliai.

Be minėtų miestelių tvarkymo, Kauno Miesto Savivaldybė yra paraišiusi žemės Tvarkymo Departamentui pageidavimą, kad sutvarkytų žemės trylikos Kauno miesto rajonų. Skubiausiai vykdytini darbai Kaune yra tarp Savanorių prospektu ir Nerės, tiksliau — pradedant nuo Lukšio g-vės ir baigiant naujųjų klinikų rajonu. Šie darbai bus pradėti jau

šių žiemą, kada matininkai grįš nuo laukų. Šių rajonų perplanavimas truks apie penkeris metus. (E.)

Auka Šventosios geležinkelii

Norintieji, bet negalintieji dalyvauti Šventosios geležinkelio tiesimo Darbo Talkoje, sumanė savo lėšomis tai idėjai prisidėti ir kai kurie pradėjo siųsti pinigų sumanytam specialiam Darbo Talkos Fondui. Šiomis dienomis gauta 100 litų iš Lietuvos pasiuntinio Washingtono pulk. Žadeikio, kurs palydimajame rašte rašo: „Del suprantamos priežasties negalėdamas į Darbo Talką atvykti, siunčiu nors 100 litų Talkos reikalams. Belikęs namų siaurutis Lietuvos pajūris turėtų virsti gražiausiu Baltijos jūros pakraščiu, sujungtas su visu kraštu moderniais keliais, jei lietuviai tikrai vertina pajūrį“. (E.)

Naujos statybos Šventojoje

Sudarytoji visuomeninio pažangiojo akcinė „Statybos“ bendrovė, kurios pirmininku yra Dr. Vl. Juodeika, šiuo metu atlieka visą eilę žemesnių statybių. Šventojoje bendrovė stato eilę žvejams namelių ir du uosto administracijai namus. Taip pat Šventojoje stato akcinė „Žuvies“ bendrovei puošė milijono litų žuvies apdirbimo fabriką. Kaune bendrovė, be kitų statybių, stato „Raidės“ spaustuvėi namus. Norėdama savo statybas pildinti, bendrovė yra pasiryžusi įsigyti modernias statybių dirbtuves. Numatoma įsigyti Žemės Banko Klaipėdoje turėtas dirbtuves, kurios yra visai modernios. (E.)

Kaip Lietuva pergyveno pirmąsias karo dienas

Vokietijos Lenkijos karo pirmąją dieną Kaunas pergyveno su rimtimi, bet be didesnio susijaudinimo. Mat, įgudę sekti įvykius per radio, dauguma kaunikių ir rugsėjo 1 d. rytą anksti jau sėdėjo prie radio priimtuvų, iš kurių 7 val. ryto jau suprato visą padėties rimtumą. Taigi, prasičėdant įstaigose darbu, žinios apie karo pradžią buvo jau pasklidusios po visą miestą. Į karto judėjimas gatvėse tartum pagyvėjo. Pirmosios pasirodžiusios laikraščių laidos buvo bematant išgraižtos. Pastebėtina, kad šiomis dienomis laikraščius perka ir gatvėse skaito nebe vieni vyrai ir suaugę, bet ir moterys, jaunos mergaitės, vaikai. Žmonės susibūrę gatvėse dalinosi įspūdžiais, darė savo išvadą, spėjiojimus. Prie atvi-

ry langų, pro kuriuos aiškiau girdėjosi radio pranešimai, lūneliai sustoję lauko pusėje lausėsi Kauno, Varšavos, Berlyno žinių. Šiaip visas gyvenimas pasiliko visiškai normalus. Neį vidujiniai, nei išoriniai Kaune nesijautė žymių, kad visai netoli kaimynystėje užvirė karštos žutbutinės kovos.

Tą dieną kaip tik prasidėjo nauji mokslo metai ir tukstančiai linksmų vaikų traukė į mokyklas ir gimnazijas. Visur darbas ėjo normaliai. Banuose kaip paprastai kiekvieno mėsio pirmą dieną. Darbiniai normaliai mokėjo algas, pirkiai mokėjo vekselius. Įvykiai nebuvo jaučiami ir prekyboje, išskiriant, kad kai kurios šeimininkės, atsimindamos karo metų praktiką, įsiskubino apsipirkti didesniais kiekiais maisto produktų. Daug daugiau žmonės pirkosi cukrus, druskos, žirbalo, bet už vis daugiau pirbo laikraščius. Iš įvairių vietų pranešama, kad ir visame krašte pritruko laikraščiai.

Susisiekimai su Vokietija ir Lenkija oru ir traukiniais nors tebeina, bet žymiai sutrukdytas. Traukiniai dar ateina tik iš Karaliaučiaus ir Vilniaus. Oro linijos iš Berlyno ir Varšavos jau sustoję. Kauno laikraščių agentūros gauda daug Vokietijos laikraščių agentūrų užsakymų Lenkijos laikraščiams, o Lenkijos agentūros — Vokietijos laikraščiams. Kauno gyventojai paskutinėmis dienomis labai suskato įrktis radio aparatus. Labai daug radio priimtuvų perka ir provincija.

Lietuvos prekybos laivai, kurie šiuo metu tebėra atvirtoje juroje, gavo per radio įparengimus plaukti į Švedijos pakraščius, kad nepatektų į karo veiksmų zonas. (E.)

50,000 lietuvių gyvena Latvijoje

Latvių oficialiais duomenimis, paremtais 1935 m. statistika, lietuvių tautybės gyventojų Latvijoje buta apie 23,000, tuo tarpu iš privačių tvirtinimų ta skaitlinė išvada ma iki 50,000 žmonių, ypatin-gai kadangi Latvijoje yra labai daug lietuvių maišytų šeimų su latvėmis ir priešingai, o maišytos šeimos nebuvo užskaitytos lietuviams. Rygoje pagal oficialinę statistiką lietuvių gyvena apie 5,700, pagal neoficialinę apie 10,000. Dalis lietuvių darbininkų ir amatininkų čia turi įsigiję nuosavus namus. Rygoje yra lietuvių krautuvinių, savininkų valdybės ir valstybės įstaigų tarnautojų ir laisvų profesijų, tačiau daugiau kaip pusė Latvijos lietuvių dirba žemės ūky. Viso Vidžemyje, pagal oficialius statistikos duomenis, buta apie 7,000 lietuvių, Latvijoje apie 37,700, žemgalijoje

je apie 12,000, Latvijoje apie 1,000. (E.)

Latviai neleidžia lietuviškų kursų

Latvijos Lietuvių Sąjungos Centro valdyba buvo pasiryžusi suruošti lietuviams mokytojams lietuvių kalbos ir istorijos kursams, buvo dėta pastangų Latvijos švietimo ministerijoje leidimui gauti ir buvo viltis jį gauti. Buvo pakviesti kursams lektoriai ir paskirtas kursams laikas, į kurį kursai prasišė klausytojais iki 30 lietuvių mokytojų. Šiomis dienomis gautas latvių švietimo ministerijos laiškas, kuriame pranešama, kad kursai neleidžiami ruošti. Pradedant šiuos mokslo metus Latvijos Lietuvių Sąjungos Centro valdyba Rygoje išlaikys du vaikų darželius. Vienas jų bus prie Rygos miesto pirmosios lietuvių pagrindinės mokyklos, antrasis — antrosios mokyklos rajone. (E.)

Eltos direktorius paskirtas konsulu

Laikinais ėjęs Eltos direktoriaus pareigas vyr. redaktorius V. Kamantauskas paskirtas Lietuvos konsulu Liepojuje. Buves charge d'affaires prie Šv. Sosto dr. Grauzinis paskirtas Lietuvos pasiuntiniu į Buenos Aires, kur šiomis dienomis išplauks, o ligšiolinis pasiuntinys Buenos Aires p. Aukštuolis grįžta į Kauną, kur užims protokolų direktoriaus pareigas užsienių reikalų ministerijoje. (E.)

Eksportas į Suvienytas Valstijas

Eksportas į Suvienytas Valstijas, netekus Klaipėdos ceļuliozės fabriko, sumažėjo 17,9 nuosimčių. Nuo pereinusių metų labai padidėjo rudyto mėsos eksportas į Suv. Valstijas, ypatin-gai kumpių: pernai parduota už 2,496,900 litų. (E.)

Prekybos sutartis su Graikija

Paskelbtas prekybos susitarimas su Graikija. Susitarta taikyti didžiausio palankumo principą viskam kas liečia prekybą, pramonę ir laivyną, tačiau iš didžiausio palankumo išskiriamos lengvatės, taikomos pasienio susisiekimui ir tuos, kurias Lietuva suteikė arba galėtų suteikti Latvijai ar Estijai. (E.)

Kuopų Susirinkimai

NEW YORK, N. Y. — SLA 126 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks spalio 6 diena, 8 valanda vakare, SLA Centro Rastinėje, 307 West 30-th St., New York City. Visi nariai ir narės kviečiami atsilankyti ir užsimokėti mėnesines mokestis, kad neliknetum suspenduoti, o vėliaus išbraukti iš organizacijos. Ateidami atsiveskite savo draugus, drauges ir pažystamus prirašyti prie SLA 126 kuopos.

A. Pupeliutė, sekr.

SWEET VALLEY, PA. — SLA 261 kuopos susirinkimas įvyks spalio 8 d., apie antrą valandą po pietų, pas Meckerius. Visi nariai ir narės malonėkite pribūti susirinkimui ir aptarti organizacijos reikalus. Marė Nienius, sekr.

ALIQUIPPA, PA. — SLA 247 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks spalio 8 d., 6 val. vakare, pas graugus Kavaliauskus. Visi nariai kviečiami pribūti, nes randasi daug svarbių reikalų aptartimui, o ypatin-gai Pažangos Vajaus reikalas, kuris neužilgo prasidės. Taigi užsimokėkite mėnesines duokles, kad neliknetum suspenduoti. Ateidami atsiveskite naujų narių prirašyti prie SLA 247 kuopos.

J. Pleckaitis, sekr.

MT. CARMEL, PA. — SLA 52 kuopos bertaininis susirinkimas įvyks spalio 15 d., 2 valanda po pietų. Lietuvių Klubo kambariuose. Visi nariai ir narės malonėkite pribūti ir užsimokėti mėnesines mokestis. Ateidami atsiveskite naujų narių prirašyti prie SLA 52 kuopos. J. Kijauskas, sekr.

BALTIMORE, MD. — SLA 64 kuopos susirinkimas įvyks spalio 6 diena, 7:30 valanda vakare, Lietuvių svetainėje, ant Hollins ir Parlin gatvių. Nariai ir narės malonėkite atsilankyti ir užsimokėti duokles, kad nebutumet išbraukti. Taipgi palaukite ir susirinkimo, kad galėtumėte ką nors pradėti veikti dėl grovės musų kuopos.

Ona Lukas, sekr.

SUNDERLAND, MASS. — SLA 37 kuopos susirinkimas įvyks spalio 8 dieną, 2 valandą po pietų, pas A. Navašinką. Visi nariai malonėkite atsilankyti ir mėnesines mokestis užsimokėti. Taigi yra ir daugiau svarbių reikalų aptartimui. B. Pilvinienė, sekr.

LOWELL, MASS. — SLA 173 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks spalio 14 diena, 7 valanda vakare, priprastoj vietoj. Visi nariai ir narės malonėkite dalyvauti, nes turime daug svarbių reikalų aptartimui. Ateidami atsiveskite savo draugus ir pažystamus prirašyti prie SLA 173 kuopos.

L. Petkevičius, sekr.

SLA KUOPŲ IR APSKRICIŲ PARENGIMAI

MAHANOY CITY, PA. — SLA 211 kuopa rengia koncertą ir šokių įvyks sekmadienį, spalio 15 diena, p. Norkevičienės svetainėje, Mahanoy City, Pa. Koncertinė programa dalis prasidės 7 valanda, o vėliaus bus šokiai. Taipgi bus gėrimų ir užkandžių. Įžanga

MUSŲ PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI

MUSŲ ADVOKATAI

Adv. F. J. Bagočius, "Keleivio" Name, 255 W. Broadway, So. Boston, Mass. Valandos kasdien: 9 iki 7.

Adv. John B. Borden, 2201 W. Cermak Road, Chicago, Ill. Kasdien 9 iki 5. Vakara: 6 iki 8. Telefonas: Canal 1175.

Adv. K. P. Gugis, Chicago, Ill. Kamb.: 1431-1434. Namuose: 3323 So. Halsted St. Ofisas: 127 No. Dearborn St., Vakara: 6 iki 8:30.

Adv. C. Voketaitis, 50 Court Street, Brooklyn, N. Y. Tel.: TRiangle 5-3622 Tel.: EVergreen 8-7179

MUSŲ GYDYTOJAI

Dr. G. J. Tarulis, Osteopatas Gydytojas, 7912 So. Halsted Street, Chicago, Ill. Valandos: 10—5 ir 7—9

MUSŲ GRABORIAI

Tel. Stagg 2-0783 Notary Public JOSEPH LeVANDA (Levandaskas) UNDERTAKER 337 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.

MUSŲ BIZNIERIAI

A. J. KUPSTIS SLA. NARYS Tel. So. Boston 9423 322 W. Broadway, South Boston, Mass.

Real Estate & Insurance Specializuojam. Birniais, Gyvenimo Namais ir Farmoms Mandagūs ir Greitas Pataravimas

TURIZMO IR APDRAUDOS BIURAS

A. S. TRECIOKAS 314 Walnut Street, Newark, N. J. Telefonai: Market 2-4867 arba Bigelow 2-1093

Laivakortės Lietuvoje ir Lenkijoje ir į visas šalis. Greitas ir saugus pinigų siuntimas į visas šalis. Generalinė apdrauda. — Namai, automobiliai. Nusavybių parduavimas ir administravimas. Importavimas iš Lietuvos. Notaras — tvirtina visokius dokumentus.

Benedict J. Schegaus Real Estate & Insurance Mortgage Loans 195 Grand St., Brooklyn, N. Y. Tel.: EVergreen 7-1241

John Naghten & Co. Established 1883 Insurance 1905 Insurance Exchange Chicago, Illinois

SENIASIAS AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS VIENYBĖ

SVARBUS ĮVYKIAI DABAR KASDIEN ISTINKA. VIENYBĖ skaitydami, greičiausiai ir kasdien sutinosite svarbiausius įvykius po visą pasaulį. VIENYBĖ plačiai rašo apie Amerikos lietuvių veikimą, keliai aikštėn ir gina tautinius lietuvių reikalus, platina mokslą ir kultūrą, kovoja su lietuvių nutautimu. VIENYBĖ kas savaitę leidžia jaunimui puslapį anglų kalba ir Motery Pasauli. VIENYBĖS dienraštis metams siuntinėjamas už \$5.00. Metinę prenumeratą išskai sumokėję dienraščio čėnėjai gauna dovaną — gerų knygų. VIENYBĖS vienos dienos laida nemokamai siunčiama susipažinti. VIENYBĖ turi turtingą knygyną. Reikalaukite katalogų. VIENYBĖ užlaiko didelę spaustuvę. Spausdina laikraščius, žurnalus, reikalingas komercijai knygas ir blankus, tikietus, skelbimus, orderių knygutes ir atsakomajai atlieka visus kitus spaudos darbus. Visais reikalais kreipkitės: VIENYBĖ 193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖS UZSIENIŲ INFORMACIJŲ BIURAS. Parcuoda laivakortes visų keliaujančių linijų geriausių ir greičiausių laivų į Klaipėdą ir kitus uostus. Išduoda dokumentus ir išrenka keleivius į visas pasaulio šalis. Pagelbsti surasti seniau atvykusių laivų vardus ir datas. Surabo įvairius dokumentus, notarius įgaliojimus, pirkimo ir pardavimo aktus. Daro nuorašus ir vortimus lietuvių, anglų ir kitomis kalbomis. Persiunčia pinigų ir kitus siuntinius. VIENYBĖ TRAVEL BUREAU, 193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.